

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ცესკო
საპარლამენტო საარჩევნო
ადმინისტრაცია

საპარლამენტო სისტემების
ბანკითარების, რეფორმებისა და
სწავლების ცენტრი

საუბნო საარჩევნო
კომისიის წევრთა
სახელმძღვანელო
ინსტრუქცია

წესდის საპარლამენტო
არჩევნების დროს
საპარლამენტო საარჩევნო
ადმინისტრაციის მიერ

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ
ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ ՀՐԱՀԱՆԳ

Հաստատված է ԿԸՀ-ի 2020 թվականի օգոստոսի 24-ի N52/2016 որոշմամբ

Ներկայացված Ուղեցույց հրահանգը հատկացված է Վրաստանի Խորհրդարանի 2020 թվականի հոկտեմբերի 31-ի ընտրությունների, ինչպես նաև՝ մուլտիցիպալիտետի սակրեբուլոյի միջանկյալ և քաղաքապետի/համայնքապետի արտահերթ ընտրությունների համար տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամների ուսուցման նպատակով: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունների և գործունեության կարգի հետ կապված օրենսդրական կարգավորումներին ամբողջական տեսքով ծանոթանալու համար տեսե՛ք «Վրաստանի ընտրական օրենսգիրք» Վրաստանի օրգանական օրենքը և ԿԸՀ-ի համապատասխան իրավական ակտերը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՍ I. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՃԱԺՈՂՈՎԻ ԿԱԶՄԸ ԵՎ ԱԾԽԱՏԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ 7

Գլուխ I. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման կարգը	8
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման կարգը	8
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի իրավունքներն ու պարտականությունները	8

Գլուխ II. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի աշխատելու կարգը	9
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ղեկավար անձանց լիազորությունները	9
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գործավարության կարգը	10
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի իրավական ակտերը	11
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստին կարգադրությունների ընդունման կարգը	11
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ներգրավվածությունը և սահմանափակումները նախընտրական քարոզչության/քարոզարշավի մեջ	11

ՄԱՍ II. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՃԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ 12

Գլուխ I. Ընտրողների ցուցակներ	13
Ընտրողների միասնական ցուցակը և նրա հրապարակման կարգը	10
Ընտրողների միասնական ցուցակի տվյալների վերստուգումը	13
Ընտրողների հատուկ ցուցակ	13
Վրաստանի խորհրդարանի 2020 թվականի հոկտեմբերի 31-ի ընտրություններին անվասայլակից օգտվող ընտրողի մասնակցության ժամանակավոր կարգը	14
Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի ձևավորման կարգը	15
Ընտրողի թերթիկ	17

Գլուխ II. Ընտրական փաստաթղթերի ստացումը, քվեարկության շենքի կազմակերպումը	18
Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովից ընտրական փաստաթղթերի, քվեարկության համար անհրաժեշտ պարագաների և նյութերի ստացումը	18
Ընտրական փաստաթղթերի, անհրաժեշտ պարագաների և նյութերի հանձնման-ընդունման ակտը	19
Քվեարկության շենքի կահավորումը	20

ՄԱՍ III. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՃԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐԸ 22

Գլուխ I. Ընտրական տեղամասը բացելը, մինչև քվեարկությունն սկսելն անցկացվելիք ընթացակարգերը ...	23
Ընտրական տեղամասը բացելը	23
Քվեարկության շենքում ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք	24
Դիտորդի, ընտրական սուբյեկտի և զանգվածային լրատվամիջոցի ներկայացուցչի իրավական վիճակը	25
Ընտրական տեղամասը բացվելուց մինչև քվեարկության սկսվելն անցկացվելիք ընթացակարգերը	25

Գլուխ II. Քվեարկության գործընթացը	30
Քվեարկության անցկացումը	30
«Ֆիզիկական վիճակի» պատճառով ընտրողի կողմից քվեարկության ընթացակարգը	34
Քվեարկության օրը կարգուկանոնի պահպանումը քվեարկության շենքում և նրա հարող տարածքում ...	35

Քվեարկության գործընթացի ժամանակավոր ընդհատումը	35
Քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների հաշվառումը	36
Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլի միջոցով քվեարկումը	36

Գլուխ III. Ընտրական տեղամասը փակելը, քվեարկության արդյունքների ամփոփումը 39

Ընտրական տեղամասը փակելը	39
Ընտրական տեղամասի կազմակերպումը՝ ձայները հաշվելու գործընթացի համար	40
Մինչև քվեատուլիը բացելն անցկացվելիք ընթացակարգերը	41
Ընտրողների ցուցակների, վնասված և չօգտագործված քվեաթերթիկների կնքումը	41
Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլիը բացելը	42
Հիմնական քվեատուլիը բացելը	43
Քվեաթերթիկների տեսակավորումը	43
Քվեաթերթիկները հաշվելը	44
Քվեաթերթիկների կնքումը	45
Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության կազմումը	45
Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության հրապարակայնությունը.....	47
Գրանցամատյանը փակելը, քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի կնքումը, ընտրական փաստաթղթերի փոխանցումը ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին	48

ՄԱՍ IV. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐՎԱ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԸ/ԲՈՂՈՋՆԵՐԸ..... 49

Գլուխ I. Քվեարկության օրվա դիմումների/բողոքների գրանցումը 50

Քվեարկության օրվա դիմումներում/բողոքներում անճշտությունների որոշման կարգը	51
---	----

Գլուխ II. Քվեարկության օրվա դիմումներին/բողոքներին արձագանքումը 52

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №1 Տեղամասային ընտրական հանձնաժողով ներկայացվելիք դիմումի/բողոքի ռեկվիզիտները	53
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №2 Տեղեկանք՝ դիմումը/բողոքը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում գրանցելու վերաբերյալ	54
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №3 Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները	55
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №4 Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի լիազորությունները քվեարկության օրը.	66
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №5 Հանձնաժողովի՝ ընտրողների հոսքը կարգավորող անդամի գործառույթները	70
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №6 Հանձնաժողովի՝ ընտրողների գրանցումն իրականացնող անդամի գործառույթները	71
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №7 Հանձնաժողովի՝ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլիը տանող անդամի գործառույթները ...	73
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №8 Հանձնաժողովի՝ քվեատուլիը և հատուկ ծրարները հսկող անդամի գործառույթները	75
ՀԱՎԵԼՎԱԾ №9 Լուսանկարահանումը և տեսանկարահանումը ընտրատեղամասում	76

ՄԱՍ I

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿԱԶՄԸ ԵՎ
ԱՇԽԱՏԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

ԳԼՈՒԽ I. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿԱԶՄԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման կարգը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 8.21, հոդված 24.1,2,4.. հոդված 25.14, հոդված 29.9, հոդված 45.4ա)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը բաղկացած է 12 անդամից

- ▶ 6 անդամ մրցույթի հիման վրա ընտրվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից,
- ▶ 6 անդամ նշանակվում է կուսակցությունների կողմից:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորության ժամկետը սկսվում է ընտրական հանձնաժողովի առաջին գումարման օրը և դադարում համապատասխան ընտրատարածքային հանձնաժողովում քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը կազմելուն պես:

Արգելվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամին ետ կանչել մինչև քվեարկության օրը վերջին 15 օրվա ընթացքում (16-30 հոկտեմբերի), քվեարկության օրը (31 հոկտեմբերի) և քվեարկության հաջորդ օրը (1 նոյեմբերի):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Ընտրական հանձնաժողովի անդամն իրեն նշանակող/ընտրող սուբյեկտի ներկայացուցիչը չէ: Նա իր գործունեության մեջ ազատ է և ենթարկվում է միայն Վրաստանի Սահմանադրությանը, Օրենքին և համապատասխան իրավական ակտերին:
- ▶ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամին արգելվում է նախընտրական քարոզչություն վարել և մասնակցել ընտրական քարոզչությանը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի իրավունքներն ու պարտականությունները

(Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ՝ հոդված 5)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը պարտավոր է համապատասխան հանձնաժողովի անդամ նշանակվելու/ընտրվելու պահից.

- ▶ Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով մասնակցել հանձնաժողովի գործունեությանը,
- ▶ մասնակցել հանձնաժողովի անդամների որակավորման բարձրացման նպատակով Վրաստանի ընտրական վարչության/ուսումնական կենտրոնի կողմից կազմակերպված դասընթացներին և թրեյնինգներին/աշխատաժողովներին,
- ▶ ներկա գտնվել հանձնաժողովի նիստերին և մասնակցել հանձնաժողովի կողմից իրականացվելիք ընտրական միջոցառումներին,
- ▶ նիստից հարգելի պատճառով բացակայելու դեպքում այդ մասին տեղեկացնել հանձնաժողովի նախագահի տեղակալին կամ հանձնաժողովի քարտուղարին,
- ▶ ժամանակին կատարել հանձնաժողովի նախագահի կողմից հանձնարարված պարտականությունները,
- ▶ գտնվել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում քվեարկության նախօրը օրը, քվեարկության օրը և քվեարկության հաջորդ օրը, ինչպես նաև, անհրաժեշտության դեպքում, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների կողմից տվյալ պարտավորությունների չկատարելը/ոչ պատշաճ կատարելը վերադաս ընտրական հանձնաժողովի կողմից կարող է քննարկվել որպես կարգապահական խախտում և դառնալ նրա հանդեպ կարգապահական պատասխանատվության կիրառման հիմք:

ԳԼՈՒԽ II. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ղեկավար անձանց լիազորությունները

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 8.15, հոդված 27.1,2,3, Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ՝ հոդված 4, 1, հոդված 9.4)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ղեկավար անձինք են.

- ▶ հանձնաժողովի նախագահը,
- ▶ հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը,
- ▶ հանձնաժողովի քարտուղարը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը

- ▶ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում կատարում է լրիվ վարչական գործառնություններ,
- ▶ հրավիրում է և վարում հանձնաժողովի նիստը,
- ▶ ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքին խանգարելու և կարգը խախտելու դեպքում կարգադրությամբ որոշում է ընդունում խախտողին վարչության շենքից վտարման հարցի վերաբերյալ,
- ▶ ընդունում է և բաժանում հանձնաժողովի մտից ընտրական փաստաթղթերը և գրագրությունը,
- ▶ անձամբ է պատասխանատու ընտրական փաստաթղթերի և գույքի պահպանման/ տրամադրման համար,
- ▶ ընտրական վարչության կանոնակարգին համապատասխան, հանձնարարություն է տալիս հանձնաժողովի նախագահի տեղակալին, հանձնաժողովի քարտուղարին և հանձնաժողովի այլ անդամներին,
- ▶ քվեարկության օրը կազմակերպում է հանձնաժողովի անդամների միջև գործառնությունների վիճակահանությամբ բաշխումը,
- ▶ պատասխանատու է ընտրական տեղամասի շենքում կարգուկանոնի պահպանման համար,
- ▶ պարտավոր է արգելել մուտքը քվեարկության շենք՝ այստեղ գտնվելու իրավունք ունեցող այն անձանց, ովքեր չունեն համապատասխան կրծքանշանը,
- ▶ քվեարկության արդյունքներն ամփոփելուն պես, վերադաս ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին է փոխանցում բոլոր տեսակի ընտրական փաստաթղթերը,
- ▶ իրականացնում է Վրաստանի ընտրական օրենսդրությամբ շնորհված այլ լիազորություններ:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը

- ▶ կատարում է հանձնաժողովի նախագահի պարտականությունը, եթե հանձնաժողովը չունի նախագահ, կամ նախագահը չի կարող կատարել իր պարտականությունը,
- ▶ հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությամբ իրականացնում է հանձնաժողովի նախագահի որոշակի լիազորություններ (կարգադրությամբ ճշգրիտ կերպով պետք է սահմանվեն շնորհված լիազորությունների շրջանակները և ժամկետը):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը

- ▶ պատրաստում է հանձնաժողովի նիստի օրակարգը և կարգադրությունների նախագծերը,
- ▶ պատասխանատու է հանրային տեղեկատվության տրամադրման համար,
- ▶ կազմում է հանձնաժողովի նիստերի արձանագրությունները, այդ թվում՝ քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը,
- ▶ իրականացնում է «Վրաստանի Ընտրական օրենսգիրք» Վրաստանի օրգանական օրենքով շնորհված այլ լիազորություններ:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստը բաց է: Դրան ներկա գտնվելու իրավունք ունեն միայն.

- ▶ ԿԸՀ-ի և ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամները,
- ▶ ԿԸՀ-ի և ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի ներկայացուցիչները,
- ▶ ԿԸՀ-ի աշխատակազմի և համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի աշխատակիցները,
- ▶ ԿԸՀ-ում կամ/և համապատասխան ընտրական հանձնաժողովում հավատարմագրված լրատվամիջոցների ներկայացուցիչները,
- ▶ համապատասխան ընտրական հանձնաժողովում ընտրական սուբյեկտների մեկական ներկայացուցիչ,
- ▶ ԿԸՀ-ում կամ/և համապատասխան ընտրական հանձնաժողովում գրանցված տեղական դիտորդ կազմակերպությունների մեկական դիտորդ,
- ▶ ԿԸՀ-ում գրանցված միջազգային կազմակերպության ոչ ավելի, քան երկու դիտորդ (թարգմանչի հետ):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքին խանգարելու և կարգուկանոնը խախտելու դեպքում, խախտողին (այդ թվում, հանձնաժողովի անդամին) ընտրական հանձնաժողովի նիստից հեռացնելու հարցի վերաբերյալ որոշումը կայացնում է ընտրական հանձնաժողովը, ինչը նշվում է նիստի արձանագրության մեջ:
- ▶ Խախտողին ընտրական հանձնաժողովի նիստից հեռացնելը ենթադրում է նաև նրա վտարում ընտրական հանձնաժողովի/քվեարկության շենքից: Եթե խախտող անձը կամավոր չի կատարում վտարման մասին որոշումը, հանձնաժողովի նախագահը դիմում է ոստիկանությանը: Ոստիկանությունը պարտավոր է անհապաղ ի կատար ածել անձի վտարման մասին որոշումը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գործադարության կարգը

(Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ՝ հոդված 11)

Հանձնաժողովում վարում են գրանցամատյան, որը վարելու համար պատասխանատու է հանձնաժողովի քարտուղարը, իսկ հանձնաժողովի քարտուղարի բացակայության դեպքում, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ՝ տեղամասային հանձնաժողովի անդամներից որևէ մեկը (հանձնաժողովի իրավագոր անձ):

Հանձնաժողովի իրավագոր անձը, հանձնաժողովում ընտրական փաստաթղթերի, դիմումների, բողոքների ընդունումը, տրամադրումը և դրանց հաշվառումն ու գրանցումը իրականացնում է աշխատանքային օրվա ժամը 10-ից մինչև ժամը 18-ը, բացառությամբ քվեարկության օրվա:

Գրանցամատյանը բաղկացած է երկու մասից. հանձնաժողովի մտից և ելից փաստաթղթեր:

I. Մտից փաստաթղթեր

Հանձնաժողովի իրավագոր անձը պարտավոր է հանձնաժողովի մտից փաստաթղթերը (դիմում, բողոք, տեղեկանք) անհապաղ կերպով գրանցել մատյանում, որտեղ չընդհատվող հաջորդականությամբ հաշվառում է դրանք՝ ըստ դրանց մտից հերթականության: Յուրաքանչյուր փաստաթղթի շնորհիվում է համապատասխան համար: Գրանցամատյանում մուտքագրվում է դրանց մտից ամսաթիվը և թերթերի թիվը: Հանձնաժողովի իրավագոր անձը պարտավոր է գրանցամատյանում նշել դիմումատուի/բողոքարկողի ինքնությունը, ինչպես նաև՝ այլլրացուցիչ տեղեկություններ: Գրանցամատյանում գրանցված բոլոր փաստաթղթերը հանձնաժողովի իրավագոր անձը ներկայացնում է հանձնաժողովի նախագահին:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Փաստաթուղթ/դիմումը ընդունելուց և գրանցամատյանում համապատասխանաբար գրանցելուց հետո, հանձնաժողովի իրավագոր անձը պարտավոր է դիմումատուին/բողոքարկողին տրամադրել գրավոր տեղեկանք (տե՛ս՝ Հավելված N2), որում նշվում է դիմումի/բողոքի ընդունման ամսաթիվը, ամիսը, տարեթիվը և ճշգրիտ ժամանակը, ինչպես նաև՝ մատյանում դրան շնորհված գրանցման համարը: Տվյալ տեղեկանքը հանձնաժողովի իրավագոր անձը պետք է վավերացնի ստորագրությամբ:

II. Ելից փաստաթղթեր

Հանձնաժողովի իրավագործ անձը պարտավոր է փաստաթղթի տրամադրումը գրանցել գրանցամատյանի ելից փաստաթղթերի բաժնում:

Հանձնաժողովից որևէ փաստաթուղթ ստանալը դիմումատու/բողոքարկողը գրանցամատյանում ստորագրությամբ վավերացնում է, որտեղ հանձնաժողովի իրավագործ անձն անում է գրություն. «Փաստաթուղթը հատկացված է» և նշում է ամիս, ամսաթիվ, տարեթիվը և ճշգրիտ ժամանակը:

Ընտրական հանձնաժողովի կողմից ընտրությունների մասին տեղեկատվությունը և ընտրական փաստաթղթերի տրամադրումը տեղի է ունենում դրանք պահանջելուց հետո 2-օրյա ժամկետում, իսկ եթե տվյալ տեղեկատվության տրամադրումն ավել ժամանակ է պահանջում՝ Վրաստանի ընդհանուր վարչական օրենսգրքով սահմանված կարգով (բացառությամբ այն իրավական ակտերի, որոնց բողոքարկման ժամկետը սահմանված է «Վրաստանի ընտրական օրենսգիրք» Վրաստանի օրգանական օրենքի 77-րդ հոդվածով):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի/հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունը և քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության պատճենները պահանջելու դեպքում, տրամադրվում են անհապաղորեն:

Գրանցամատյանը փակվում է յուրաքանչյուր օրվա ժամը 18:00-ին, բացառությամբ քվեարկության օրվա: Գրանցամատյանի երկու մասերում էլ, վերջին գրանցումից հետո, գրվում է՝ «Գրանցամատյանը փակված է» և նշվում է փակման ամսաթիվը, ամիսը, տարեթիվը և ճշգրիտ ժամանակը: Այս նշումը հանձնաժողովի իրավագործ անձը վավերացնում է ստորագրությամբ: Գրանցամատյանը փակելուց հետո արգելվում է նույն ամսաթիվով լրացուցիչ գրանցել որևէ փաստաթուղթ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Քվեարկության օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում դիմումների, բողոքների ընդունումը և դրանց հաշվառումն ու գրանցումն իրականացնում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը «Վրաստանի ընտրական օրենսգիրք» Վրաստանի օրգանական օրենքով սահմանված կարգով և ժամկետներում:
- ▶ Քվեարկության օրը գրանցամատյանը վարում են ողջ ընտրական գործընթացին զուգահեռ: Քվեարկության օրվա բոլոր ընթացակարգերն ավարտվելուց և համապատասխան ընտրական փաստաթղթերի գրանցումից հետո գրանցամատյանը փակվում է հանձնաժողովի քարտուղարի և նախագահի ստորագրություններով և վավերացվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիքով:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի իրավական ակտերը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 30.1գ)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի իրավական ակտերն են.

- ▶ հանձնաժողովի կարգադրությունը,
- ▶ հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունը,
- ▶ քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստին կարգադրությունների ընդունման կարգը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 8.4,5, հոդված 26.3, հոդված 30.4)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կարգադրության նախագիծը պատրաստում է հանձնաժողովի քարտուղարը: Հանձնաժողովի կարգադրությունն ընդունված է համարվում, եթե նրան կողմ է քվեարկել հանձնաժողովի նիստին ներկա գտնվողների մեծ մասը, սակայն ոչ պակաս, քան հանձնաժողովի լրիվ կազմի մեկ երրորդը (ոչ պակաս, քան 4 անդամ): Ձայների հավասար բաշխման դեպքում որոշիչ է համարվում հանձնաժողովի նիստի նախագահի ձայնը, բացառությամբ հաստիքային հարցերով որոշումներ ընդունելիս (ոչ պակաս, քան 7 ձայն):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կարգադրությունը ստորագրում են հանձնաժողովի նիստի նախագահը և հանձնաժողովի քարտուղարը: Հանձնաժողովի կարգադրությունը հենց հաջորդ օրը փակցվում է ընտրական տեղամասում:

ՄԱՍ II

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

ԳԼՈՒԽ I. ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐ

Ընտրողների միասնական ցուցակը և նրա հրապարակման կարգը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 8.25, հոդված 31.11, հոդված 34.1)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին ոչ ուշ, քան նրա առաջին գումարման օրը, փոխանցվում է ԿԸՀ-ի կողմից վավերացված ընտրողների միասնական ցուցակի հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը պարտավոր է ընտրողների ցուցակները և դրանց հետ կապված բոլորի ներկայացման կարգը, հանձնաժողովի հենց առաջին գումարման օրը, աչքի ընկնող տեղում փակցնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի և քվեարկության շենքերում:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին մինչև քվեարկությունը, ոչ ուշ, քան երկու օր առաջ (29 հոկտեմբերի) փոխանցվում են վերջնական, ճշգրտված ցուցակների հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակները (պատին փակցնելու ցուցակ, առանց լուսանկարների), իսկ քվեարկությունից ոչ ուշ, քան 12 ժամ առաջ՝ ընտրական հանձնաժողովի համար հատկացված ճշգրտված ցուցակների վերջնական տարբերակները (սեղանին դնելու ցուցակ լուսանկարներով):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Պատին փակցնելու ցուցակի նախնական տարբերակը պետք է հանվի և նույն տեղում փակցվի ճշգրտված տարբերակը:
- ▶ Թույլ չի տրվում, որ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը սեղանի համար հատկացված ցուցակը և նրա պատճենը դուրս տանի, այն լուսանկարահանի և տեսանկարահանի, ինչպես նաև թույլ չի տրվում ընտրողների սեղանի համար հատկացված ցուցակի մեջ գրանցված ընտրողի տվյալները մշակել (այդ թվում հավաքել, մուտքագրել, պահել), օգտագործել, հրապարակել, փոխանցել կամ/և տարածել, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ տվյալ գործողությունների իրականացումը պարտադիր է Ընտրական օրենսգրքով և ԿԸՀ-ի իրավական ակտերով նախատեսված տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունների իրականացման համար:

Ընտրողների միասնական ցուցակի տվյալների վերստուգումը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 26.2.բ)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը.

- ▶ ստուգում է ընտրողների միասնական ցուցակի ճշգրտությունը և սխալների կամ անճշտությունների հայտնաբերման դեպքում, ոչ ուշ, քան հաջորդ օրը, սակայն ոչ ուշ, քան ընտրությունների օրվանից 18 օր առաջ (13 հոկտեմբերի), ցուցակում փոփոխություն ընդգրկելու մասին առաջարկով դիմում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին,
- ▶ ընտրողների ցուցակների հետ կապված մտից դիմումներն (կցված փաստաթղթերով՝ այսպիսինի գոյության դեպքում) անհապաղորեն փոխանցում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Ընտրողների հատուկ ցուցակ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 31.12, հոդված 32)

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը ոչ ուշ, քան քվեարկության օրվանից 3 օր առաջ (28 հոկտեմբերի) կազմում է և կարգադրությամբ հաստատում ընտրողների հատուկ ցուցակը և նույն հանձնաժողովի նախագահի և քարտուղարի ստորագրությամբ անհապաղորեն փոխանցում համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին: Ընտրողների հատուկ ցուցակի հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակը) փակցվում է քվեարկության շենքում աչքի ընկնող տեղում:

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին փոխանցում է նաև տեղեկատվություն ընտրական վարչության այն ծառայողների մասին, որոնք ընտրական հանձնաժողովներում գործունեության պատճառով քվեարկության օրը չեն կարող ընտրություններին մասնակցել ըստ իրենց գրանցման վայրի: Հատուկ ցուցակի մեջ ընտրողի գրանցման դեպքում, ընտրողների միասնական ցուցակում նրա ազգանվան երկայնքով, «փաստացի դրություն» սյունակում պետք է արվի գրառում «հանձնաժողովի անդամ է»:

Եթե քվեարկության օրը, ընտրություններին մասնակցելու պահանջով, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին դիմում է ընտրող, որն ընտրությունների օրվանից ոչ ուշ, քան 18 օր առաջ (13 հոկտեմբերի) չի հասցրել դիմել հանձնաժողովին՝ ցուցակում հաշվառման պահանջով (ժամանել է արտասահմանից, դուրս է գրվել ստացիոնար բուժհաստատությունից, ազատվել է ազատագրկման հիմնարկությունից), համապատասխան փաստաթղթերի (սահմանի հատման մասին գրառում անձնագրում, տեղեկանք ստացիոնար բուժհաստատությունից, տեղեկանք ազատագրկման հիմնարկությունից ազատվելու վերաբերյալ) ներկայացման դեպքում նրան հատուկ ցուցակում կգրանցի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը և ընտրողների ցուցակին կկցի ներկայացված փաստաթղթերի ֆոտոպատճենները:

Այն դեպքում, եթե ընտրողի կողմից ներկայացված Վրաստանի քաղաքացու անձը հաստատող վկայականում/անձնագրում չի նշված գրանցման հասցեն, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կապվում է ԿԸՀ-ի թեժ գծի հետ:

Վրաստանի հտորհրդարանի 2020 թվականի ընտրություններին անվասայլակից օգտվող ընտրողի մասնակցության ժամանակավոր կարգը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 200)

Անվասայլակից օգտվող ընտրողն իրավագոր է ընտրություններին մասնակցել համապատասխան մեծամասնական ընտրատարածքի տարածքում առկա ցանկացած հարմարեցված ընտրական տեղամասում, ինչի համար քվեարկության օրվանից առնվազն 6 օր առաջ (25 հոկտեմբերի) գրավոր կամ հեռախոսային բանավոր դիմումով պետք է դիմի ընտրատարածքային կամ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին:

Համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի իրավագոր անձը ընտրողի դիմումը գրանցում է գրանցամատյանում և դիմումի ընդունումը վավերացնում ստորագրությամբ: Գրավոր դիմումի մեջ պետք է նշված լինի ընտրողի անձնական համարը: Հեռախոսային բանավոր դիմում ընդունելու դեպքում համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի իրավագոր անձը գրանցամատյանում պետք է նշի հեռախոսային հաղորդագրությունը ստանալու ճշգրիտ ժամանակը, հեռախոսահամարը, ընտրողի անունը, ազգանունը, նրա անձնական համարը և այն հարմարեցված ընտրական տեղամասի համարը, որտեղ նա պահանջում է մասնակցել ընտրությունների: Հեռախոսային բանավոր դիմումի ընդունումը հանձնաժողովի իրավագոր անձը ստորագրությամբ վավերացնում է գրանցամատյանում:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Անվասայլակից օգտնող ընտրողի կողմից տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին դիմելու դեպքում, ընտրողի մասին տեղեկությունները, քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 6 օր առաջ (25 հոկտեմբերի) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը պետք է փոխանցի ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները, ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչները և դիտորդներն իրավունք ունեն վերստուգել անվասայլակից օգտվող ընտրողների՝ հարմարեցված ընտրական տեղամասում քվեարկելու պահանջի հիմնավորությունը և մինչև ընտրությունների օրը ցանկացած ժամանակ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի առջև դնել այս ընտրողներին համապատասխան հատուկ ցուցակում ընդգրկելու նպատակահարմարության հարցը:

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներից ստացած, այդ թվում, ընտրողների՝ համապատասխան հատուկ ցուցակում ընդգրկելու նպատակահարմարության հարցի հետ կապված ստացած տեղեկությունների և, նաև՝ իր ձեռքի տակ եղած տվյալների հիման վրա, քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ (28 հոկտեմբերի), կազմում է և կարգադրությամբ հաստատում հարմարեցված ընտրական տեղամասերի ընտրողների ցուցակը և նույն հանձնաժողովի նախագահի և քարտուղարի ստորագրություններով անհապաղ փոխանցում համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին (հանրային տեղեկությունների համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակ)):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Հարմարեցված ընտրական տեղամասում ընտրողների հատուկ ցուցակի՝ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին փոխանցված հանրային տեղեկությունների համար հատկացված տարբերակը (առանց լուսանկարի) անհապաղ կերպով փակցվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի (քվեարկության) շենքերում աչքի ընկնող տեղում:
- ▶ Քվեարկությունից ոչ ուշ, քան 12 ժամ առաջ, ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին է փոխանցում հարմարեցված ընտրական տեղամասի ընտրողների հատուկ ցուցակի ընտրական հանձնաժողովի համար հատկացված տարբերակը (սեղանին դնելու ցուցակը):

Հարմարեցված ընտրական տեղամասի ընտրողների հատուկ ցուցակում մուտքագրվում են ընտրողի մասին նույն տվյալները, որոնք առկա են ընտրողների միասնական ցուցակում և լրացուցիչ նշվում է տվյալ ընտրողի կարգային համարը ընտրողների միասնական ցուցակում:

Հարմարեցված ընտրական տեղամասի ընտրողների հատուկ ցուցակում անվասայլակից օգտնող ընտրողին ընդգրկելու դեպքում, համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը տեղեկություն է տրամադրում այն տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին, որի տեղամասի ընտրողների ցուցակում գրանցված ընտրողը ընդգրկվել է հատուկ ցուցակի մեջ: Նման դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը ընտրողների միասնական ցուցակում ընտրողի ազգանվան երկայնքով «փաստացի վիճակ» սյունակում անում է գրառում՝ «սայլակից օգտնվող»: Գրառումը վավերացվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի և հանձնաժողովի քարտուղարի ստորագրություններով:

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի ձևավորման կարգը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 33, հոդված 34, հոդված 66.6)

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի ձևավորման համար պատասխանատու է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը: Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակը կազմվում է ընտրողների միասնական և հատուկ ցուցակների հիման վրա:

Ընտրողին շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի մեջ ընդգրկում են, եթե.

- ▶ առողջական վիճակի պատճառով չի կարող գնալ քվեարկության շենք (նման ընտրողների թիվը չպետք է գերազանցի ընտրական տեղամասում ընտրողների ընդհանուր ցուցակի մեջ առկա ընտրողների 3 տոկոսը: Նշված քանակը լրանալուց հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պարտավոր է յուրաքանչյուր նոր մտից դիմումի մասին անհապաղորեն տեղեկացնել ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին և սպասել համապատասխան ցուցումների),
- ▶ գտնվում է ընտրական տեղամասի տարածքում, սակայն դժվար հասանելի վայրում (այսպիսի դեպքում երաշխավորվում է խորհրդատվություն անցնել ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի մոտ),

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկելու պահանջով ընտրողը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին դիմում է գրավոր կամ հեռախոսային բանավոր դիմումով քվեարկության օրվանից գոնե 2 օր առաջ (28 հոկտեմբերի):
- ▶ Ընտրողի գրավոր դիմումի մեջ պետք է նշվի ընտրողի անձնական համարը: Այս դիմումի ընդունումը հանձնաժողովի քարտուղարը ստորագրությամբ հաստատում է գրանցամատյանում:
- ▶ Հեռախոսային բանավոր դիմում ընդունելու դեպքում հանձնաժողովի քարտուղարը գրանցամատյանում նշում է հեռախոսային հաղորդագրությունը ստանալու ճշգրիտ ժամանակը, հեռախոսահամարը, ընտրողի անունը, ազգանունը, անձնական համարը և այն հասցեն, ուր ընտրողը պահանջում է տանել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը: Հեռախոսային բանավոր դիմումի ընդունումը հանձնաժողովի քարտուղարը ստորագրությամբ հաստատում է գրանցամատյանում:
- ▶ Եթե այն հասցեն, ուր ընտրողը պահանջում է տանել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը, դուրս է այն ընտրական տեղամասի տարածքի սահմաններից, որտեղ հաշվառված է ընտրողը, նրան պարզաբանում են, որ ինքը չի ընդգրկվում տվյալ տեղամասի շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփով քվեարկողների ցուցակի մեջ:

- ▶ բուժման նպատակով պառկած է հիվանդանոցում կամ այլ ստացիոնար բուժհաստատությունում, և այդտեղ չի բացվում ընտրական տեղամաս (քվեարկության օրը ստացիոնար բուժհաստատությունում գտնվող ընտրողի մասին տեղեկությունը ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 2 օր առաջ փոխանցում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին),
- ▶ գտնվում է վարչական կալանքի մեջ,
- ▶ գտնվում է կալանքի մեջ,
- ▶ զինծառայող է, ծառայում է պետական սահմանի վրա տեղակայված զորամասում կամ սահմանային ոստիկանության բաժնում, որը ընտրատեղամասից հեռու է գտնվում,
- ▶ ծառայում է Վրաստանի պաշտպանության նախարարության, Վրաստանի ներքին գործերի նախարարության, Վրաստանի արդարադատության նախարարության համակարգի մեջ ընդգրկված պետական ենթագերատեսչային հաստատության՝ Հատուկ պատիժների իրականացման, Վրաստանի պետական անվտանգության ծառայության, Վրաստանի հետախուզական ծառայության և Պետական պահպանության հատուկ ծառայության զինծառայող է կամ հատուկ կոչում ունեցող անձ է, որի աշխատանքային պայմանները կամ առողջական վիճակը պահանջում են, որ նա ընտրությունների օրը լինի գրանցման վայրից այլ հասցեում, որը պատկանում է այլ ընտրատարածքի:
- ▶ ծառայում է Վրաստանի արդարադատության նախարարության համակարգի մեջ մտնող պետական ենթագերատեսչային հաստատությունում՝ Հատուկ պատիժների իրականացման ծառայությունում և աշխատանքային պայմանների պատճառով չի կարող լքել աշխատատեղը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ցուցակում ընդգրկվելիք ընտրողների մասին տեղեկատվությունը անհապաղորեն պետք է փակցվի քվեարկության շենքում աչքի ընկնող տեղում:

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ցուցակի մեջ (սեղանի ցուցակի մեջ) ընդգրկվում են ընտրողի մասին նույն տվյալները, որոնք կան ընտրողների ընդհանուր ցուցակի մեջ, բացառությամբ նրա լուսանկարի, և լրացուցիչ նշվում է նրա կարգային համարը ընտրողների միասնական կամ հատուկ ցուցակում:

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ցուցակի հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակը, որն ընդգրկում է շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ցուցակի սեղանի տարբերակի նույն տվյալները, բացառությամբ ընտրողի անձնական համարի), այն կազմելուն պես, փակցվում է քվեարկության շենքում, բոլորի համար տեսանելի տեղում:

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ցուցակը (պատի և սեղանի) վավերացվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի և հանձնաժողովի քարտուղարի ստորագրություններով:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ցուցակի մեջ ընտրողին ընդգրկելու դեպքում, ընտրողների միասնական և հատուկ ցուցակներում նրա ազգանվան դիմաց, «Փաստացի վիճակ» սյունակում պետք է արվի գրառում՝ «Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկ», իսկ միասնական ցուցակի պատին փակցնելու և սեղանի տարբերակներում համապատասխան տեղում ստորագրում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը և հանձնաժողովի քարտուղարը:
- ▶ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները, ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչները և դիտորդներն իրավունք ունեն վերստուգել շարժական քվեատուկի միջոցով քվեարկել պահանջելու հիմնավոր լինելը, և մինչև ընտրությունների օրը, ցանկացած ժամանակ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին ներկայացնել համապատասխան անձանց՝ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ցուցակում ընդգրկելու նպատակահարմարության հարցը: Տվյալ հարցի հետ կապված որոշումն ընդունում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը:

Ընտրողի թերթիկ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 35)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն իրավագոր է քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 2 օր առաջ (29 հոկտեմբերի) ընտրական տեղամասի տարածքում հաշվառված և ընտրողների ընդհանուր ցուցակի մեջ ընդգրկված բոլոր ընտրողներին փոխանցել ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովից ստացած ընտրողների թերթիկները:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները հանձնաժողովի քարտուղարին պետք է վերադարձնեն այն ընտրողների թերթիկները, որոնք չեն կարողացել բաժանել ընտրողներին:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ընտրողի թերթիկ չստանալը քվեարկության մասնակցելու իրավունքի սահմանափակման հիմք չէ:

ԳԼՈՒԽ II. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՍՏԱՑՈՒՄԸ, ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՇԵՆՔԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովից ընտրական փաստաթղթերի, քվեարկության համար անհրաժեշտ պարագաների և նյութերի ստացումը

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության նախապատրաստման և նրա անցկացման նպատակով ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովից ստանում է.

Ընտրական փաստաթղթեր.

- ▶ միասնական ընտրացուցակի վեջնական տարբերակը (պատի և սեղանի),
- ▶ ընտրողների հատուկ ցուցակ (պատի և սեղանի),
- ▶ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլիի ցուցակի (պատի և սեղանի) ձևաթղթեր,
- ▶ ընտրողների թերթիկներ,
- ▶ քվեաթերթիկների նոթատետրեր,
- ▶ հատուկ ծրարներ,
- ▶ քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը (այսպես կոչված թելակարված գիրք),
- ▶ ստուգողական թերթեր,
- ▶ քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություններ և ուղղումներ անելու արձանագրությունների ձևաթղթեր,
- ▶ քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններ:

Ընտրական պարագաներ.

- ▶ հիմնական և շրջիկ (տեղափոխվող) թափանցիկ քվեատուլիեր,
- ▶ քվեատուլիերի կնիքներ,
- ▶ քվեատուլիերի ճեղքի կնիքներ,
- ▶ քվեարկության խցիկներ (անհրաժեշտության դեպքում պետք է նախատեսվի սահմանափակ հնարավորություններով անձանց համար հարմարեցված քվեախցիկ),
- ▶ նշմարման հեղուկ և նշմարումը ստուգող հատուկ սարք (ուլտրամանուշակագույն լապտեր),
- ▶ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիքը,
- ▶ գրանցումն իրականացնողների կնիքները (գրանցումն իրականացնողների քանակին համապատասխան),
- ▶ պատճենահան մեքենա,
- ▶ դյուրակիր համակարգիչներ (հնարավորության սահմաններում),
- ▶ թանաքի բարձիկներ,
- ▶ խոշորացնող ոսպնյակ՝ տեսողության խնդիրներ ունեցող ընտրողների համար, և հատուկ շրջանակ՝ տեսողությունից զուրկ ընտրողների համար:

Ընտրությունների անցկացման համար անհրաժեշտ այլ նյութեր.

- ▶ կուսակցական ցուցակներ,
- ▶ թեկնածուների ցուցակներ,
- ▶ քվեաթերթիկների լրացման հրահանգ,
- ▶ քաղվածք Օրենքից, թե որ դեպքում է քվեաթերթիկն անվավեր,
- ▶ ընտրական փաստաթղթերի փաթեթավորման ծրարներ:

Ընտրական փաստաթղթերի, անհրաժեշտ պարագաների և նյութերի հանձնման-ընդունման ակտը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 27.1.դ, հոդված 63.9, 10)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովից ընտրական փաստաթղթեր/պարագաներ ստանալու համար պատասխանատու անձն է: Հանձնաժողովի նախագահն անձամբ է պատասխանատու քվեաթերթիկների, հատուկ ծրարների, հանձնաժողովի կնիքների, ամփոփիչ արձանագրությունների և այլ ընտրական փաստաթղթերի պահման և ըստ նշանակման տրամադրման համար:

ՈՒՇԱԳՈՒԹՅՈՒՆ

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկությունը սկսվելուց ոչ ուշ, քան 12 ժամ առաջ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին փոխանցում է ընտրական հանձնաժողովների համար հատկացված ճշգրտված ցուցակների վերջնական տարբերակները, քվեաթերթիկները և հատուկ ծրարները:

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին քվեաթերթիկները և հատուկ ծրարները փոխանցելիս՝ երկու օրինակով կազմվում է հանձնման-ընդունման ակտ, որում նշվում է.

- ▶ դրանք փոխանցող և ընդունող հանձնաժողովների անվանումները,
- ▶ հատուկ ծրարների թիվը,
- ▶ քվեաթերթիկների տեսակը,
- ▶ քվեաթերթիկների նոթատետրերի թիվը (դրանց համարների և քվեաթերթիկների համարների մատնանշմամբ),
- ▶ դրանք հատկացնող և ընդունող անձանց ինքնությունը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մինչև ընդունման-հանձնման ակտի ձևակերպումը ընդունող և հատկացնող անձինք ստուգում են քվեաթերթիկների տվյալների ճշտությունը և քվեաթերթիկների ու հատուկ ծրարների քանակի համապատասխանությունը ընդունման-հանձնման ակտում տեղ գտած տվյալների հետ: Դրանից հետո քվեաթերթիկները կրկին կնքվում են, ինչը կողմերը հավաստում են ստորագրություններով:

Ընդունման-հանձնման ակտը ստորագրում են ընտրական փաստաթղթերը հատկացնող և ընդունող անձինք: Ակտի մեկ օրինակը մնում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում, երկրորդը՝ փոխանցվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին: Ընդունման-հանձնման ակտը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը գրանցում է գրանցամատյանի մոտից փաստաթղթերի բաժնում: Ընդունման-հանձնման ակտը հանրային տեղեկատվություն է:

Քվեարկության շենքի կահավորումը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 58.4,5)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները պարտավոր են, քվեարկության ընթացակարգերի անցկացման նպատակով, Օրենքով սահմանված կանոնների պահպանմամբ, քվեարկության սկզբից առնվազն մեկ օր առաջ (30 հոկտեմբերի) կահավորել քվեարկության շենքը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը պետք է կահավորի.

- ▶ ընտրողների գրանցման սեղանները,
- ▶ յուրաքանչյուր 500 ընտրողի համար առնվազն մեկ քվեախցիկ, որտեղ պետք է լինի մեկ գրիչ,
- ▶ սեղան՝ հատուկ ծրարների համար (պետք է դրված լինի քվեատուփին մոտ),
- ▶ սարքին, չկնքված քվեատուփեր:

Քվեարկության շենքում թափանցիկ քվեատուփը բոլորի համար տեսանելի տեղում այնպես պետք է լինի տեղադրված, որ ընտրողն, առանց խոչընդոտի, մոտենա նրան և հատուկ ծրարը նրա մեջ գցելուց հետո, անհապաղորեն հեռանա ընտրատեղամասից:

Քվեարկության շենքում բոլորի համար տեսանելի տեղում պետք է փակցված լինեն.

- ▶ միասնական ընտրացուցակի հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակ),
- ▶ ընտրողների հատուկ ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում) հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակ),
- ▶ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի (այսպիսինի գոյության դեպքում) հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակ),
- ▶ կուսակցական ցուցակները,
- ▶ թեկնածուների ցուցակները,
- ▶ ԿԸՀ-ի կողմից սահմանված՝ քվեաթերթիկների լրացման կարգը,
- ▶ քաղվածք Օրենքից, թե որ դեպքում է քվեաթերթիկն անվավեր,
- ▶ քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունը/արձանագրությունները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե քվեաթերթիկի մեջ ներառված որևէ ընտրական սուբյեկտ այլևս չի մասնակցում ընտրություններին, այդ մասին հայտարարություն պետք է փակցվի բոլորի համար տեսանելի տեղում՝ քվեարկության շենքում, և գաղտնի քվեախցիկներում:

ՄԱՍ III

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐԸ

ԳԼՈՒԽ I. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍԸ ԲԱՅԵԼԸ, ՄԻՆՉԵՎ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆ ՍԿՍԵԼՆ ԱՆՑԿԱՑՎԵԼԻՔ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԵՐԸ

Ընտրական տեղամասը բացելը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.1)

Ընտրատեղամասը բացվում է քվեարկության օրը, ժամը 7-ին:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե պարզվում է, որ այդ պահի համար տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների թիվը պակաս է յոթից, տվյալ տեղեկությունն անհապաղորեն հաղորդվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին, որն անհապաղորեն կայացնում է համապատասխան որոշում:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները պարտավոր են քվեարկության օրվա ընթացքում կրել իրենց համար հատկացված հատուկ համազգեստ: Տվյալ պահանջի չկատարումը վերադաս ընտրական հանձնաժողովի կողմից կքննարկվի որպես կարգապահական խախտում, և կարգապահական պատասխանատվության ենթարկման հիմք կհանդիսանա:

Քվեարկության շենքում ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 8.16, 17, հոդված 39.3,6, հոդված 42.1, հոդված 44.5)

Քվեարկության շենքում ներկա գտնվելու իրավունք ունեն.

- ▶ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները,
- ▶ վերադաս ընտրական հանձնաժողովի անդամները/ներկայացուցիչները,
- ▶ համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում գրանցված միևնույն ընտրական սուբյեկտի ոչ ավելի, քան 1 ներկայացուցիչ,
- ▶ գրանցված տեղական դիտորդական կազմակերպության դիտորդները (ոչ ավելի, քան միևնույն տեղական դիտորդական կազմակերպության 1 դիտորդ),
- ▶ գրանցված միջազգային կազմակերպության դիտորդները (ոչ ավելի, քան միևնույն միջազգային կազմակերպության 2 դիտորդ (հնարավոր է, որ նրանց ուղեկցի թարգմանիչ),
- ▶ լրատվամիջոցների հավատարմագրված ներկայացուցիչները (միևնույն մամուլի և զանգվածային լրատվության այլ միջոցի ոչ ավելի, քան 2 ներկայացուցիչ):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Քվեարկության շենքում ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր անձինք անպայման պետք է կրեն իրենց ուղեկցող և կարգավիճակը մատնանշող կրծքանշան (վկայական):
- ▶ Ընտրական սուբյեկտի (ընտրություններին մասնակցող կուսակցություն/ընտրական դաշինք/ընտրողների նախաձեռնող խումբ) ներկայացուցիչն ընտրական սուբյեկտին ներկայացնում է միայն այն ընտրական հանձնաժողովի հետ հարաբերության մեջ, որում նա ունի գրանցում:

Դիտորդի, ընտրական սուբյեկտի և զանգվածային լրատվամիջոցի ներկայացուցչի իրավական վիճակը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 8.25, հոդված 41, հոդված 42.5)

Դիտորդը, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչը քվեարկության օրը օգտվում են Վրաստանի ընտրական օրենսգրքի 41-րդ հոդվածով սահմանված լիազորություններից, այդ թվում, նա **իրավունք ունի**.

- ▶ քվեարկության օրը ցանկացած ժամանակ գտնվել քվեարկության շենքում, առանց սահմանափակման տեղաշարժվել ընտրական տեղամասի տարածքում և ազատ, առանց խոչընդոտի դիտարկել քվեարկության գործընթացի բոլոր փուլերը ցանկացած տեղից,
- ▶ դիտարկել քվեարկության օրը բողոքների գրանցման գործընթացը,
- ▶ քվեարկության օրը ցանկացած ժամանակ փոխարինել իրեն ներկայացնող կազմակերպության այլ գրանցված ներկայացուցչի:

Դիտորդը, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչը, մամուլի և զանգվածային լրատվամիջոցի ներկայացուցիչն **իրավունք չունի**.

- ▶ միջամտել ընտրական հանձնաժողովի գործառնություններին և գործունեությանը,
- ▶ ներգործել ընտրողների ազատ կամարտահայտման վրա,
- ▶ քարոզել ընտրողին որևէ ընտրական սուբյեկտի օգտին կամ ի վնաս որևէ ընտրական սուբյեկտի,
- ▶ կրել որևէ ընտրական սուբյեկտի խորհրդանշանը և նշանը,
- ▶ քվեարկության օրը քվեարկության շենքում գտնվել առանց կրծքանշանի,
- ▶ խախտել «Վրաստանի ընտրական օրենսգիրք» Վրաստանի օրգանական օրենքի այլ պահանջներ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Դիտորդը, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչը, մամուլի և զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչը, առանց ընտրական գործընթացին խանգարելու, կարող է քվեարկության շենքում իրականացնել լուսանկարահանում և տեսանկարահանում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նրա կողմից կատարվում է քվեախցիկի կամ ընտրողների սեղանի ցուցակի նկարահանում:
- ▶ Թույլ չի տրվում դիտորդի, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցչի, մամուլի և զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչի կողմից ընտրողների սեղանի ցուցակում գրանցված ընտրողի տվյալները մշակել (այդ թվում հավաքել, մուտքագրել, պահել), օգտագործել, բացահայտել, փոխանցել կամ/և տարածել, նրանք իրավունք ունեն դիտարկել ընտրողների սեղանի ցուցակներում ընտրողների գրանցման, քվեաթերթիկների տրամադրման և դրանց վավերացման գործընթացը:

Ընտրական տեղամասը բացվելուց մինչև քվեարկությունն սկսվելն անցկացվելիք ընթացակարգերը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61, հոդված 62, ԿԸՀ-ի 2017 թվականի սեպտեմբերի 14-ի №45/2017 որոշումը)

Ընտրատեղամասը բացվելուց մինչև քվեարկությունը սկսվելն ընթացակարգերն անց են կացվում հետևյալ հաջորդականությամբ:

I

Ընտրական տեղամասը բացվելուն պես բացվում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյան:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ընտրական տեղամասը բացվելուն պես, քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը փոխանցում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին: Հանձնաժողովի քարտուղարը պարտավոր է հանձնաժողովի նախագահի հետ մեկտեղ գրանցել քվեարկության օրվա բոլոր ընտրական ընթացակարգերը և նշել դրանց իրականացման ժամանակը:

Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի առաջին էջում հանձնաժողովի քարտուղարը գրանցում է քվեարկության շենքում գտնվող հանձնաժողովի բոլոր անդամների անունները և ազգանունները (նրանց ընտրող/նշանակող սուբյեկտների մատնանշմամբ), ինչպես նաև քվեարկության շենքում ագտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր այլ անձանց անուններն ու ազգանունները (նրանց ներկայացնող կազմակերպության կամ ընտրական սուբյեկտի մատնանշմամբ) և ստորագրությամբ վավերացնել է տալիս նրանց:

Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 2-րդ, իսկ անհրաժեշտության դեպքում նաև՝ 10-րդ և հաջորդ էջերում, հանձնաժողովի քարտուղարը գրանցում է քվեարկության շենքը բացվելուց հետո քվեարկության շենք ներկայացած հանձնաժողովի անդամի, քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց տվյալները, նրանց՝ ընտրական տեղամաս մուտք գործելու ժամանակի մատնանշմամբ և ստորագրությամբ վավերացնել է տալիս նրանց:

II

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ստուգում է կնքված փաթեթների ամբողջականությունը, որում տեղադրված է հանձնաժողովի հատուկ կնիքը և գրանցում իրականացնողի կնիքները և բացում է դրանք (հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում նշում է կնիքների համարները):

III

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամների միջև գործառույթների բաշխման նպատակով վիճակահանություն է անցկացնում:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների միջև բաշխվելիք գործառույթներն են.

- ▶ ընտրողների հոսքը կարգավորող հանձնաժողովի անդամ,
- ▶ ընտրողների գրանցում իրականացնող հանձնաժողովի անդամ (առնվազն մեկ գրանցող յուրաքանչյուր 300 ընտրողի հաշվով),
- ▶ քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող հանձնաժողովի անդամ,
- ▶ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի 2 անդամ (անհրաժեշտության դեպքում):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վիճակահանությանը չեն մասնակցում հանձնաժողովի նախագահը/հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը/հանձնաժողովի քարտուղարը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, մինչև վիճակահանության անցկացումը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների թիվը պետք է համեմատի բաշխվելիք գործառույթների թվին:

Եթե պարզվի, որ վիճակահանության ժամանակ ներկա գտնվող հանձնաժողովի անդամների թիվը բաշխվելիք գործառույթներից.

- ▶ **1-ով պակաս է՝** նվազեցվում է ընտրողներին գրանցում իրականացնող հանձնաժողովի անդամների թիվը,
- ▶ **2-ով պակաս է՝** նվազեցվում է ընտրողների գրանցում իրականացնող հանձնաժողովի անդամների թիվը, հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը կատարում է ընտրողների հոսքը կարգավորող հանձնաժողովի անդամի գործառույթ,
- ▶ **3-ով պակաս է՝** նվազեցվում է ընտրողների գրանցում իրականացնող հանձնաժողովի անդամների թիվը, հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը կատարում է ընտրողների հոսքը կարգավորող հանձնաժողովի անդամի գործառույթ, իսկ հանձնաժողովի նախագահը կատարում է քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող հանձնաժողովի անդամի գործառույթ:

Նախ՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամներ միջև վիճակահանություն է անցկացնում շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի 2 անդամների որոշման նպատակով (անհրաժեշտության դեպքում):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը.

- ▶ վիճակահանության մասնակից հանձնաժողովի անդամներին համապատասխան, պատրաստում է միևնույն ձևի և տեսակի թերթիկներ,
- ▶ 2 թերթի վրա միևնույն գրելու միջոցով գրում է գործառույթի անվանումը՝ «շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող»,
- ▶ վիճակահանության թերթիկները վավերացնում է հանձնաժողովի հատուկ կնիքով,
- ▶ վիճակահանության թերթիկներն այնպես է ծալում, որ անհնար լինի կարդալ տեքստը, և տեղադրում է սեղանի վրա:

Վիճակահանությանը մասնակցող հանձնաժողովի անդամները մեկ առ մեկ վերցնում են վիճակահանության թերթիկները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Եթե վիճակահանությամբ որոշված շրջիկ քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամը հրաժարվում է իրեն շնորհված գործառույթի իրականացումից, նա կորցնում է հանձնաժողովի անդամների այլ գործառույթների (ընտրողների հոսքը կարգավորող, ընտրողների գրանցում իրականացնող, քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող) բաշխման համար անցկացվելիք հերթական վիճակահանությանը մասնակցելու իրավունքից: Տվյալ հանձնաժողովի անդամին գործառույթի շնորհման հարցը վճռում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը:
- ▶ Եթե վիճակահանության արդյունքում պարզվի, որ շրջիկ քվեատուփը տանող հանձնաժողովի երկու անդամներն էլ միևնույն կուսակցության կողմից նշանակված անդամներ են, այսպիսի դեպքում այս գործառույթի կատարումը կողմի նրանցից մեկի վրա՝ փոխհամաձայնության հիման վրա, իսկ շրջիկ քվեատուփը տանող հանձնաժողովի երկրորդ անդամի որոշման համար կանցկացվի կրկնական վիճակահանություն, առանց այս սուբյեկտի կողմից նշանակված հանձնաժողովի անդամների մասնակցության:
- ▶ Փոխհամաձայնության չհասնելու դեպքում շրջիկ քվեատուփը տանող հանձնաժողովի 2 անդամների որոշման համար կանցկացվի կրկնական վիճակահանություն, առանց վերոնշյալ հանձնաժողովի անդամների մասնակցության: Նշված փոխադարձ համաձայնության չգալը հանդիսանում է հանձնաժողովի անդամների մերժում նրանց շնորհված գործառույթի իրականացումից, համապատասխանաբար, նրանք կորցնում են հանձնաժողովի անդամների այլ գործառույթների (ընտրողների հոսքը կարգավորող, ընտրողների գրանցում իրականացնող, քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող) բաշխման համար անցկացվելիք հերթական վիճակահանությանը մասնակցելու իրավունքից: Տվյալ հանձնաժողովի անդամին գործառույթի շնորհման հարցը վճռում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը:

Հանձնաժողովի քարտուղարը վիճակահանության արդյունքները գրառում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում (հանձնաժողովի անդամները ստորագրությամբ հաստատում են գործառույթի շնորհումը):

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամներին որոշելուց հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը վիճակահանություն է անցկացնում այլ գործառույթների բաշխման համար:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը.

- ▶ հանձնաժողովի անդամներին թվին համապատասխան, պատրաստում է միևնույն ձևի և տեսակի թերթիկներ,
- ▶ թերթիկների վրա միևնույն գրելու միջոցով գրում է գործառույթի անվանումը՝ «ընտրողների հոսքը կարգավորող», «ընտրողներին գրանցող», «քվեատուփը և հատուկ ծրարները վերահսկող»,
- ▶ վիճակահանության թերթիկները վավերացնում է հանձնաժողովի հատուկ կնիքով,
- ▶ վիճակահանության թերթիկներն այնպես է ծալում, որ անհնար լինի կարդալ տեքստը և տեղադրում է սեղանի վրա:

Վիճակահանությանը մասնակցող հանձնաժողովի անդամները մեկ առ մեկ վերցնում են վիճակահանության թերթիկները:

Հանձնաժողովի քարտուղարը վիճակահանության արդյունքները գրառում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում (հանձնաժողովի անդամները ստորագրությամբ հաստատում են գործառույթի շնորհումը):

Հանձնաժողովի անդամի վիճակահանությամբ սահմանված գործառույթը հանձնաժողովի այլ անդամի ժամանակավորապես կարելի է փոխանցել միայն հանձնաժողովի նախագահի թույլտվությամբ, ինչը հանձնաժողովի քարտուղարը նշում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 5-րդ էջում, ժամանակի մատնանշմամբ: Հանձնաժողովի անդամը ստորագրությամբ վավերացնում է գործառույթի փոխանցումը:

Եթե հանձնաժողովի որևէ անդամ հանձնաժողով է ներկայացել վիճակահանության ընթացակարգն ավարտվելուց հետո, նրան գործառույթ շնորհելու հարցը վճռում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, իսկ նրա աշխատանքի վարձատրության հարցը՝ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը:

IV Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հայտարարում է ընտրողների թիվը՝ ըստ ընտրացուցակների, ինչպես նաև՝ ստացած քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների քանակը: Հանձնաժողովի քարտուղարն այդ տվյալները, բացառությամբ հատուկ ծրարների քանակի, գրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրության մեջ: Ցուցադրական արձանագրության մեջ և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում հատուկ ցուցակի ընտրողների թիվը մուտքագրվում է քվեարկությունն ավարտվելուց հետո:

V Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ստուգում է և անհատական համարունեցող կնիքներով կնքում է հիմնական և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփերը: Հանձնաժողովի քարտուղարը կնիքների համարները գրանցում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ընտրողներին գրանցող հանձնաժողովի անդամներին փոխանցում է.

- ## ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ընտրողների հոսքը կարգավորող հանձնաժողովի անդամին փոխանցում է նշմարումը ստուգող ուղտրամանուշակագույն լապտեր:

Հանձնաժողովի անդամներին նյութերը փոխանցելուց հետո, երաշխավորվում է մինչև քվեարկությունը սկսելը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը և հանձնաժողովի քարտուղարը լրացնեն ստուգողական թերթիկները, բացառությամբ առաջին ընտրողի մասին տվյալներից: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր ներկա գտնվող անդամները ստորագրում են ստուգողական թերթը:

[illegible]

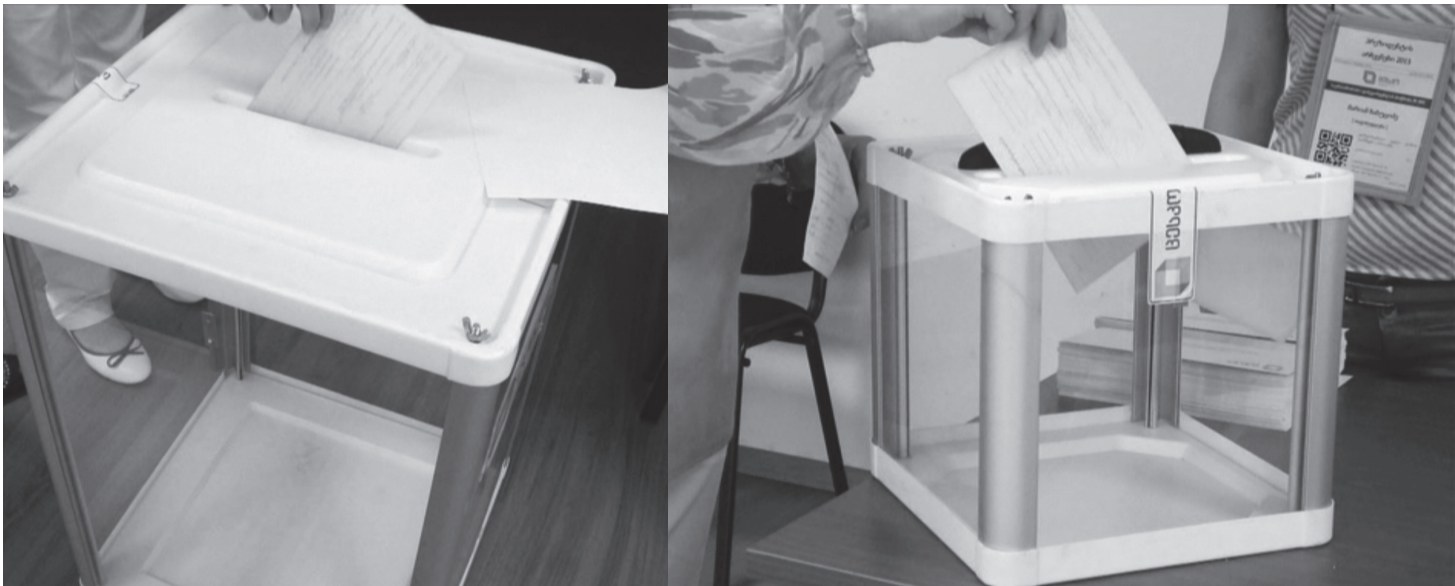
Երբ գալիս է առաջին ընտրողը, գրանցվում է և ստանում քվեաթերթիկը, հանձնաժողովի քարտուղարը նրա մասին տվյալները (անուն, ազգանուն և Վրաստանի քաղաքացու անձնական համար) լրացնում է ստուգողական թերթի մեջ, որը ստորագրում է ընտրողը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ստուգողական թերթի մեկ օրինակը գցում է հիմնական քվեատուփի մեջ, երկրորդ օրինակը՝ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի մեջ (այսպիսինի գոյության դեպքում), իսկ երրորդ օրինակը պահում է՝ հետագայում քվեատուփերում առկա ստուգողական թերթերի հետ համեմատելու նպատակով:

Ստուգողական թերթի տվյալները գրի են առնվում քվեարկության օրվա գործադարության մատյանի 4-րդ էջում:

ՈՒՇԱԳՈՒԹՅՈՒՆ

Առաջին ընտրողի կողմից գրանցումն անցնելուց հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին տեղեկացնում է տուփի/տուփերի կնքման, ստուգողական թերթը տուփի/տուփերի մեջ զետեղելու մասին:

ԳԼՈՒԽ II. ԶՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԸ

Քվեարկության անցկացումը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 60, հոդված 64, հոդված 65)

Քվեարկությունն անց է կացվում քվեարկության օրվա (31 հոկտեմբերի) ժամը 08:00-ից մինչև ժամը 20:00-ն:

Ձայն տալու ընթացակարգն անց է կացվում հետևյալ կարգի և հաջորդականության պահպանմամբ.

I

Քվեարկության շենք մտնելիս՝ ընտրողը ընտրողների հոսքը կարգավորողի մոտ անցնում է նշմարման ստուգման ընթացակարգ:

Ընտրողների հոսքը կարգավորողը.

- ▶ կարգավորում է ընտրատեղամաս մտած ընտրողների հոսքը,
- ▶ ընտրողին խնդրում է ներկայացնել Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հաստատող վկայականը կամ Վրաստանի քաղաքացու անձնագիրը,
- ▶ ուղտրամանուշակագույն լապտերով ստուգում է՝ արդյոք չունի ընտրողը նշմարում,
- ▶ հետևում է, թե քանի ընտրող կա կանգնած ընտրողի համար հատկացված գրանցման սեղանի մոտ. եթե գրանցման սեղանի մոտ երկուսից ավելի ընտրող է կանգնած, ժամանակավորապես դանդաղեցնում է քվեարկության սենյակ հերթական ընտրողի մուտքը,
- ▶ ընտրողին ուղղորդում է դեպի այն գրանցման սեղանը, որին պատկանում է ընտրողների ցուցակում ընդգրկված՝ նրա ազգանվան առաջին տառը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե նշմարում ստուգող հատուկ սարքը բացահայտում է, որ ընտրողն արդեն ունի նշմարում, նրան արգելվում է մասնակցել քվեարկությանը, իսկ նրա ով լինելը նշվում է քվեարկության օրվա գործադարության մատյանում:

II

Ընտրողը գրանցում է անցնում ընտրողներին գրանցողի մոտ:

Ընտրողներին գրանցողը.

- ▶ խնդրում է ընտրողին ներկայացնել Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հաստատող վկայականը կամ Վրաստանի քաղաքացու անձնագիրը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե ընտրողների միասնական ցուցակի մեջ ընտրողի մասին տվյալներ չեն գտնվել.

- ▶ ընտրական տեղամասում էլեկտրոնային ցուցակների բացակայության դեպքում, տվյալների վերստուգման համար պատասխանատու անձը պետք է կապվի ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կամ ԿԸՀ-ի թեժ գծի հետ՝ ընտրողի մասին տեղեկատվություն ստանալու համար,
- ▶ ընտրական տեղամասում էլեկտրոնային ցուցակների առկայության դեպքում, տվյալների վերստուգման համար պատասխանատու անձը պարտավոր է ընտրողին որոնել-գտնել էլեկտրոնային ցուցակներում և ընտրողին հաղորդել տեղեկատվություն այն տեղամասի մասին, որտեղ նա հաշվառված է,
- ▶ այն ընտրողը, որին միասնական ցուցակում շնորհված է կարգավիճակ «գտնվում է արտասահմանում» կամ «հյուպատոսական հաշվառման է», քվեարկությանը մասնակցում է ընդհանուր կարգով,
- ▶ այն ընտրողը, որին միասնական ցուցակում շնորհված է կարգավիճակ «գրանցված է արտասահմանում», քվեարկությանը մասնակցում է արտասահմանում ստեղծված համապատասխան ընտրատեղամասում,

- ▶ ստուգում է, ներկայացված փաստաթղթում տեղ գտած, ընտրողի հաշվառման տվյալների և ընտրողների ցուցակում առկա տվյալների համապատասխանությունը. ընտրողը քվեարկությանը մասնակցում է, եթե ընտրողների համապատասխան ցուցակում Վրաստանի քաղաքացու անձնական համարի, սեռի և լուսանկարի հետ մեկտեղ, ամբողջությամբ համապատասխանում են ստորև թվարկված տվյալներից գոնե 3-ը.
 - ▶ անունը,
 - ▶ ազգանունը,
 - ▶ ծննդյան ամսաթիվ, ամիս, տարեթիվը,
 - ▶ հասցեն (ըստ Վրաստանի քաղաքացու ինքնության վկայականի կամ Գործակալության տվյալների բազայի, որը ներառում է նաև արտասահմանում գրանցման վայրը),
- ▶ ստուգում է ներկայացված փաստաթղթում և ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարի և ընտրողի դեմքի համապատասխանությունն իրար,

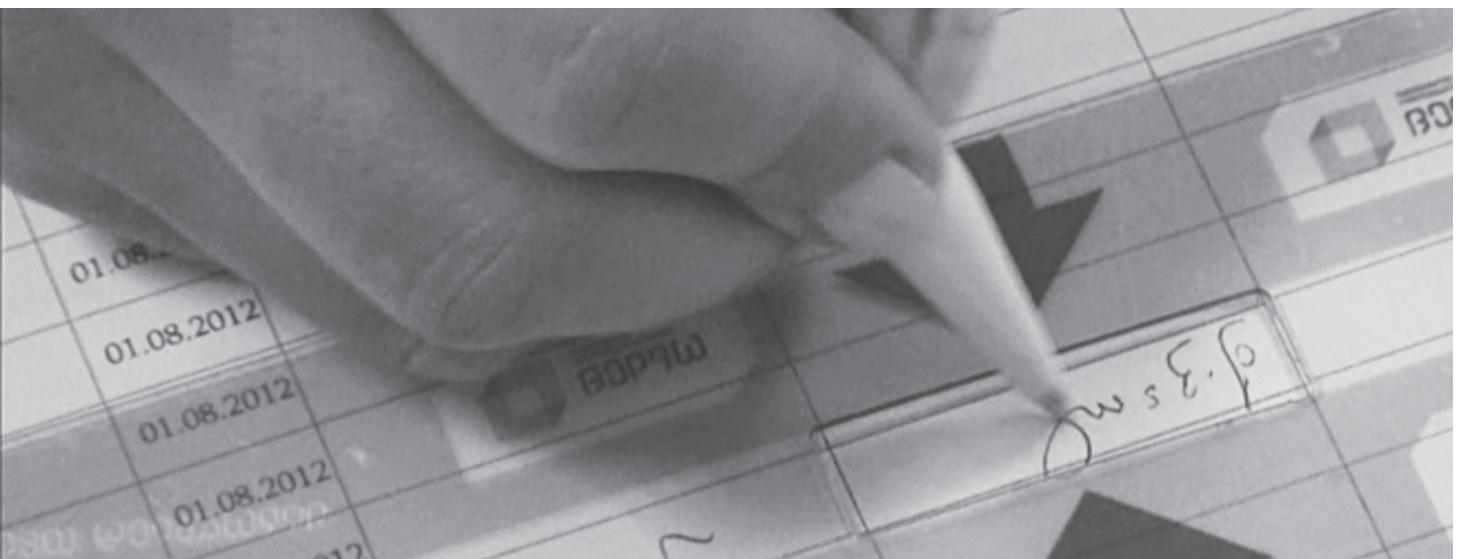
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Եթե ընտրողի մասին տվյալները ստուգելիս հավաստվի, որ, ներկայացված փաստաթղթում տեղ գտած, ընտրողի հաշվառման տվյալները (բացառությամբ լուսանկարի) համապատասխանում են ընտրողների ցուցակում առկա տվյալներին, սակայն ընտրողների գրանցումն իրականացնողն այս ընտրողի դեմքը և ներկայացված փաստաթղթում կամ ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարը միմյանց անհամապատասխան է համարում, նա դիմում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, որը, ստորև սահմանված համապատասխան ընտրական ընթացակարգի կատարումից հետո, ընտրողին տալիս է քվեարկությանը մասնակցելու իրավունք:
- ▶ Եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հաստատում է տվյալ անհամապատասխանությունը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում, դրա համար հատկացված էջում գրառում է անում, որում նշում է անհամապատասխանության փաստը, ընտրողի անունը, ազգանունը և ընտրողների ցուցակում նրա հերթական համարը: Սույն գրառումը հաստատվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի և հանձնաժողովի քարտուղարի ստորագրություններով:
- ▶ Եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը չի հաստատի տվյալ անհամապատասխանությունը, ընտրողների գրանցումն իրականացնողն իրավունք ունի քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում դրա համար հատկացված էջում գրել իր առանձնահատուկ կարծիքը:
- ▶ Վերոնշյալ դեպքերում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը գործավարության մատյանին կցում է ընտրողի կողմից ներկայացված փաստաթղթի ֆոտոպատճենը, որը վավերացնում է ստորագրությամբ:

- ▶ ընտրողների ցուցակում ընտրողի մասին տվյալների համապատասխանության հաստատման դեպքում, իրականացնում է ընտրողի նշմարում (նշմարումը չի կիրառվում պատիժների իրականացման հիմնարկներում, հիվանդանոցներում և այլ ստացիոնար բուժհաստատություններում (հիվանդների նկատմամբ)),

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Նշմարումն արվում է աջ ձեռքի բթամատի կամ ցուցամատի եղունգի վրա, եթե տվյալ գործողության կատարումն անհնար է՝ աջ ձեռքի մյուս մատների վրա, եթե դա ևս անհնար է, նույն կարգով՝ ձախ ձեռքի վրա:
- ▶ Նշմարման ընթացակարգ անցնելուց հրաժարվելու դեպքում, ընտրողն իրավունք չունի մասնակցելու քվեարկությանը, և նրան չի տրամադրվում քվեաթերթիկ:
- ▶ ստորագրում է ընտրողների միասնական ցուցակի համապատասխան սյունակում, այնուհետև ընտրողը ստորագրությամբ հաստատում է ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները ստանալը,

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե քվեարկության ընթացքում պարզվի, որ ընտրողը ընտրացուցակում ստորագրել է այլ ընտրողի ազգանվան դիմաց գտնվող սյունակում, նման դեպքում ընտրողը, որի ազգանվան դիմաց արձանագրված է ստորագրությունը, պետք է ստորագրի նույն սյունակում: Ընտրողների գրանցումն իրականացնողը նշվածի վերաբերյալ պետք է բացատրագիր գրի (միասնական ցուցակում ընտրողի համարի, անվան և ազգանվան մատնանշմամբ):

- ▶ քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ տրամադրելիս ստորագրում է դրանց դարձերեսի համապատասխան սյունակում և վավերացնում գրանցումն իրականացնողի կնիքով:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ընտրողների գրանցումն իրականացնողի գործառնության փոխանցման դեպքում, գրանցողը պարտավոր է կրկին հաշվել ընտրողների ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունների և իր կողմից տրամադրված քվեաթերթիկների քանակը (ներառյալ հանձնաժողովի նախագահին փոխանցված վնասված քվեաթերթիկների քանակը) և արդյունքները տեղեկացնել հանձնաժողովի նախագահին: Տվյալների միջև հավասարության բացակայության դեպքում՝ գրել բացատրագիր:

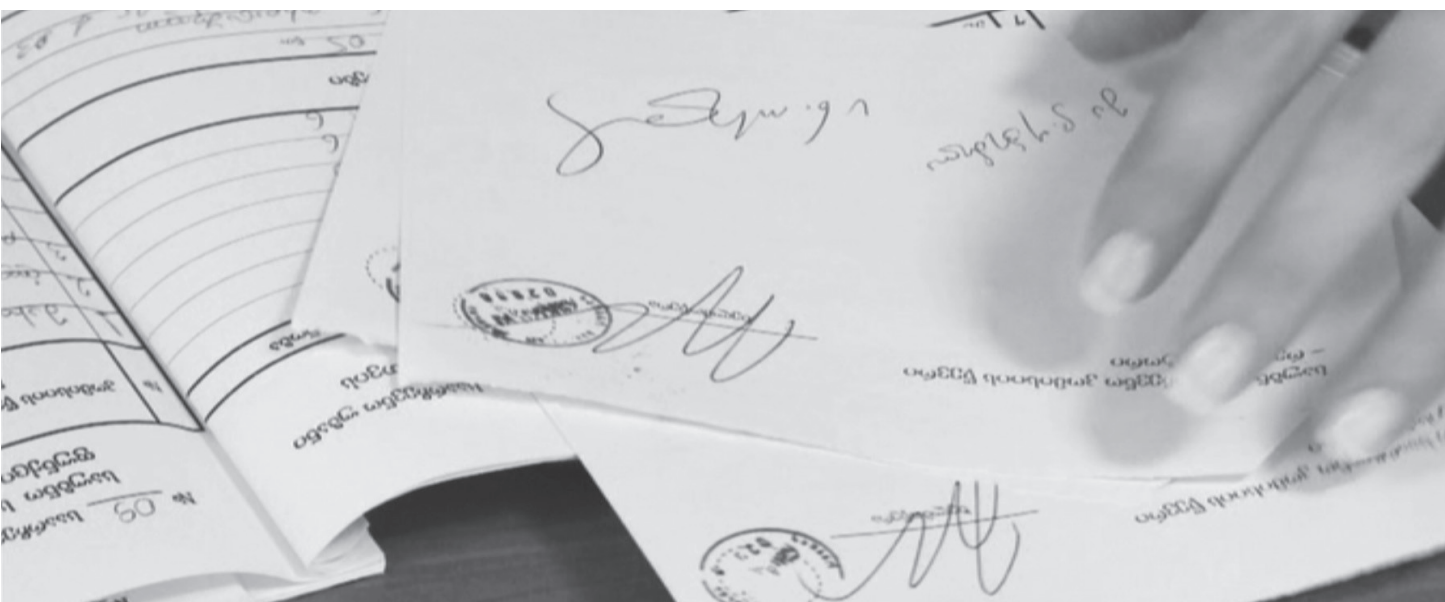
III

Ընտրողը մտնում է քվեախցիկ և լրացնում քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները: Քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները լրացնելիս՝ արգելվում է այլ անձի ներկայություն:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Եթե ընտրողը չի կարող ինքնուրույն լրացնել քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները, նա իրավունք ունի, իրեն օգնելու համար, քվեախցիկ հրավիրել ցանկացած անձի (համապատասխան ընտրական տեղամասի այլ ընտրողի), բացառությամբ ընտրական հանձնաժողովի անդամի, թեկնածուի, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցչի, մամուլի և զանգվածային լրատվության այլ միջոցների ներկայացուցչի և դիտորդի:
- ▶ Եթե ընտրողը կամ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը վնասել է քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները կամ հատուկ ծրարը, նրանք այդ մասին պետք է տեղեկացնեն հանձնաժողովի նախագահին: Հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ ընտրողների գրանցումն իրականացնող անձը պարտավոր է փոխել ընտրողի վնասված քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները/հատուկ ծրարը նորով: Հանձնաժողովի նախագահը ընտրողի ներկայությամբ կտրում է վնասված քվեաթերթիկի/քվեաթերթիկների կամ հատուկ ծրարի անկյունը, վրան գրում է «վնասված է» և ստորագրում: Հանձնաժողովի նախագահը վնասված քվեաթերթիկն առանձին է պահում:

IV

Ընտրողը գնում է առանձին դրված սեղանի մոտ, քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկողի ցուցումով ինքնուրույն վերցնում հատուկ ծրարը և նրա մեջ գետեղում քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները:

Քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկողը նրանից հետո, երբ համոզվում է, որ ընտրողի ձեռքին միայն մեկ հատուկ ծրար կա, բացում է քվեատուփի ճեղքը և մատնանշում ընտրողին, որ հատուկ ծրարը գցի քվեատուփի մեջ:

V

Ընտրողը հատուկ ծրարը գցում է քվեատուփի մեջ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Թույլ չի տրվում, որ քվեատուփին միաժամանակ մեկից ավելի ընտրող մոտենա:
- ▶ Դիտորդը, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչն իրավունք ունեն դիտարկելու քվեատուփը, քվեատուփի մեջ հատուկ ծրարները գցելը:

VI

Հատուկ ծրարը քվեատուփի մեջ գցելուց հետո, ընտրողը հեռանում է ընտրատեղամասից:

«Ֆիզիկական վիճակի» պատճառով ընտրողի կողմից քվեարկության ընթացակարգը
(Վրաստանի Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի 2012 թվականի հունիսի 21-ի որոշում №20/2012)

Ընտրողը, ով ֆիզիկական վիճակի, մասնավորապես, վերին վերջավորություններ չունենալու պատճառով, չի կարողանում ինքնուրույն կատարել քվեարկության ընթացակարգերը (նշմարում անցնել, քվեաթերթիկը ստանալիս ստորագրել, քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները քվեատուփի մեջ գցել), քվեարկությանը մասնակցում է հետևյալ ընթացակարգերի նախատեսմամբ.

- ▶ ընտրողը չի անցնում նշմարման ստուգման և նշմարման ընթացակարգերը,
- ▶ ընտրողին քվեաթերթիկ հանձնելիս՝ ընտրողների գրանցում իրականացնող հանձնաժողովի անդամն ընտրողների միասնական ցուցակի «Ընտրողի ստորագրություն» սյունակում կատարում է «Ֆիզիկական վիճակ» գրառումը և ստորագրությամբ վավերացնում այն,
- ▶ ընտրողն իրավունք ունի օգնության հրավիրել ցանկացած անձի, բացառությամբ ընտրական հանձնաժողովի անդամի, թեկնածուի, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցչի, մամուլի և զանգվածային լրատվության այլ միջոցների ներկայացուցչի և դիտորդի,
- ▶ տվյալ ընտրողի փոխարեն, նրա ներկայությամբ, ընտրական քվեաթերթիկը հատուկ ծրարի մեջ է գետեղում և ծրարը քվեատուփի մեջ է գցում նրա կողմից ընտրված անձը, որը նրան օգնում է նաև քվեախցիկում լրացնել քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները:

Քվեարկության օրը կարգուկանոնի պահպանումը քվեարկության շենքում և նրա հարող տարածքում

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 59)

Քվեարկության օրը քվեարկության շենքում կարգապահությունը պահպանելու համար պատասխանատու է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից քվեարկության շենքում կարգապահության պահպանման նպատակով ընդունված որոշումների կատարումը պարտադիր է ընտրական հանձնաժողովի անդամների, քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր անձանց և ընտրողի համար:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն իրավունք ունի, հանձնաժողովի աշխատանքը խանգարելու և կարգապահությունը խախտելու դեպքում, կարգապահությունը խախտողին վտարել այն շենքից, որտեղ տեղակայված է հանձնաժողովը: Կարգը խախտողի վտարման դեպքում կազմվում է համապատասխան ակտ, որն ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը և անդամները: Փաստի հետ կապված համապատասխան նշում է արվում գործավարության մատյանում: Եթե խախտող անձը կամավոր չի կատարում վտարման մասին որոշումը, հանձնաժողովի նախագահը դիմում է ոստիկանությանը: Ոստիկանությունը պարտավոր է անհապաղ ի կատար ածել անձի վտարման մասին որոշումը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Արգելվում է քվեարկության շենք զինված անձանց մուտքը:
- ▶ Եթե քվեարկության շենքում կամ դրան հարող տարածքում վտանգ է ստեղծվում հասարակական կարգին, քվեարկության անցկացմանը կամ ընտրական փաստաթղթերի անվտանգ փոխադրմանը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պահանջով կարող են հրավիրվել ոստիկանության աշխատակիցներ: Հասարակական կարգի խախտումը խափանելուն պես և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի համաձայնությամբ, ոստիկանության աշխատակիցները լքում են քվեարկության շենքը և դրան հարող տարածքը:
- ▶ Բացառիկ դեպքում, քվեարկության շենքի հարող տարածքում, բայց ոչ կոնկրետ քվեարկության շենքում, ոստիկանության աշխատակիցները կարող են գտնվել նաև առանց տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պահանջի և համաձայնության, եթե դա բացառապես անհրաժեշտ է հասարակական կարգի խախտումը խափանելու կամ հասարակական կարգը պահպանելու համար: Նման անհրաժեշտության վերացման պես, ոստիկանության աշխատակիցները պետք է լքեն քվեարկության շենքի հարող տարածքը:

Քվեարկության գործընթացի ժամանակավոր ընդհատումը

Քվեարկության ժամանակ արգելվում է փակել քվեարկության շենքը, ընդհատել կամ դադարեցնել քվեարկությունը: Եթե որևէ հանգամանք խոչընդոտում է քվեարկության գործընթացին, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պարտավոր է այդ մասին անհապաղորեն տեղեկացնել ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին և սպասել համապատասխան ցուցումների:

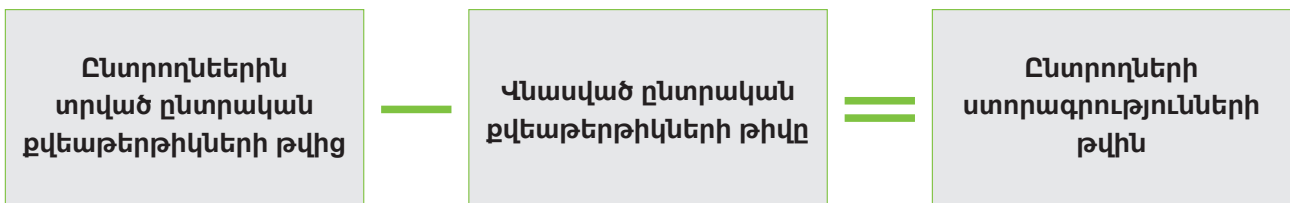
Քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների հաշվառումը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65.6)

Երաշխավորվում է.

Ընտրողների գրանցում իրականացնողները ժամը 10:00-ին, 12:00-ին, 15:00-ին և 17:00-ին, առանց քվեարկության գործընթացին խանգարելու, ինչպես նաև գործառույթը ժամանակավորապես փոխանցելու դեպքում, վերահաշվեն ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունների թիվը (իրենց կողմից գրված բացատրագրերում նշված տվյալների նախատեսմամբ) և իրենց կողմից ընտրողներին տրված քվեաթերթիկների քանակը (հանձնաժողովի նախագահին փոխանցված վնասված քվեաթերթիկների քանակը ներառյալ): Տրված քվեաթերթիկների թիվը կարելի է որոշել հանձնաժողովի նախագահից ստացած քվեաթերթիկների թիվը ընտրողների գրանցում իրականացնողի մոտ մնացած քվեաթերթիկների հետ համեմատելով:

Ընտրողների գրանցում իրականացնողները հաշված տվյալները, ճշգրտության վերստուգման նպատակով, պետք է տեղեկացնեն հանձնաժողովի նախագահին:

Եթե տվյալների միջև տարբերություն հայտնաբերվի, ընտրողների գրանցում իրականացնող հանձնաժողովի անդամն անհապաղորեն պետք է բացատրագիր գրի (դրանում արտացոլված տվյալները քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության մեջ նախատեսվելու նպատակով):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը ընտրացուցակներում քվեարկության մասնակից ընտրողների ստորագրությունների թիվը ժամը 12:00-ի և 17:00-ի դրությամբ նշում է քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրության մեջ, քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում և տեղեկացնում ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկումը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 64.5, հոդված 65.3, հոդված 66)

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկության ընթացակարգը սկսվում է քվեարկության օրվա ժամը 09:00-ից և ավարտվում ժամը 19:00-ին: Քվեարկության ավարտից հետո անհապաղ կերպով կնքվում է քվեատուփի մեջ հատուկ ծրարները գցելու ճեղքը: Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը ընտրական տեղամաս պետք է վերադարձվի ոչ ուշ, քան ժամը 20-ին:

Քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք, ըստ ցանկության, իրավունք ունեն դիտարկել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով ձայն տալու ընթացակարգը: Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկելիս, ավտոմեքենայից օգտվելու դեպքում, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը պարտավոր է ավտոմեքենայի մեջ տեղ տրամադրել քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանցից վիճակահանությամբ որոշված 2 դիտորդի համար:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամներին փոխանցում է:

- ▶ կնքված շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը, որում տեղադրված է ստուգողական թերթը,
- ▶ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակը,
- ▶ հատուկ ծրարներ (շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում առկա ընտրողներին համապատասխան),
- ▶ ընտրողների գրանցում իրականացնողի կողմից ստորագրությամբ և գրանցում կատարողի կնիքով վավերացված անհրաժեշտ քանակությամբ քվեաթերթիկներ,
- ▶ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ճեղքը կնքելու կնիք:

Հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում գրանցում է շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամներին փոխանցված քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների քանակը, ինչպես նաև շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը ընտրատեղամասից տանելու ժամանակը:

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամը.

- ▶ խնդրում է ընտրողին ներկայացնել Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հաստատող վկայականը կամ Վրաստանի քաղաքացու անձնագիրը,
- ▶ վավերացնում է ներկայացված փաստաթղթում ընդգրկած ընտրողի գրանցման տվյալների և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի մեջ առկա տվյալների համապատասխանությունը,

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նշմարումը չի կիրառվում շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկությանը մասնակցող ընտրողների նկատմամբ:

- ▶ ստորագրում է շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի համապատասխան սյունակում, այնուհետև ընտրողը ստորագրությամբ վավերացնում է քվեաթերթիկի/քվեաթերթիկների ստացումը,

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե քվեարկության ընթացքում պարզվի, որ ընտրողը շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում ստորագրել է այլ ընտրողի ազգանվան դիմաց գտնվող սյունակում, նման դեպքում ընտրողին, որի ազգանվան դիմաց արձանագրված է ստորագրությունը, պետք է ցուցում տրվի ստորագրել նույն սյունակում: Նշվածի վերաբերյալ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամները պետք է բացատրագիր գրեն (շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում հերթական համարի, անվան և ազգանվան մատնանշմամբ):

- ▶ ընտրողը, գաղտնիության սկզբունքի պահպանմամբ լրացնում է քվեաթերթիկը/ քվեաթերթիկները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Եթե ընտրողը չի կարող ինքնուրույն լրացնել քվեաթերթիկը, նա իրավունք ունի, իրեն օգնելու համար իրավիրել ցանկացած անձի, բացառությամբ ընտրական հանձնաժողովի անդամի, թեկնածուի, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցչի, մամուլի և զանգվածային լրատվության այլ միջոցների ներկայացուցչի և դիտորդի:
- ▶ Եթե ընտրողը կամ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլին ուղեկցող հանձնաժողովի անդամը վնասել են քվեաթերթիկը կամ հատուկ ծրարը, հանձնաժողովի անդամը պարտավոր է փոխել ընտրողի վնասված քվեաթերթիկը/հատուկ ծրարը նորով:

- ▶ ընտրողը վերցնում է հատուկ ծրարը և զետեղում նրա մեջ քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները,
- ▶ նրանից հետո, երբ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլին ուղեկցող հանձնաժողովի անդամը վստահ կլինի, որ ընտրողի ձեռքին միայն մեկ հատուկ ծրար կա, բացում է քվեատուլիի ճեղքը և ընտրողին ցուցում տալիս, որ հատուկ ծրարը զցի նրա մեջ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե խախտվել է շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլիի կնիքի ամբողջականությունը, շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլիը տանող հանձնաժողովի անդամներն անհապաղորեն պետք է տեղեկացնեն հանձնաժողովի նախագահին, կազմեն բացատրագիր՝ պատճառի նշմամբ և ստորագրեն ուղեկցող անձանց հետ մեկտեղ:

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլիը տանող հանձնաժողովի անդամները, քվեարկության շենք վերադառնալուց հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին պետք է փոխանցեն չօգտագործված /վնասված քվեաթերթիկները և հատուկ ծրարները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Հանձնաժողովի քարտուղարը ստուգում է շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլիի ցուցակում առկա ստորագրությունների, չօգտագործված կամ/և վնասված քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների թվի ճշտությունը: Անճշտության հայտնաբերման դեպքում՝ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլին ուղեկցող հանձնաժողովի անդամները պետք է բացատրագիր գրեն՝ պատճառի մատնանշմամբ:
- ▶ Բացատրագրում արտացոլված տվյալները պետք է նախատեսվեն համապատասխան քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության տվյալներում:
- ▶ Հանձնաժողովի քարտուղարը ընտրողների ստորագրությունների թիվը շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլիի ցուցակում, չօգտագործված քվեաթերթիկների թիվը, ինչպես նաև ընտրական տեղամաս շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլիի վերադարձման ժամանակը գրանցում է գործադարության մատյանում:
- ▶ Հանձնաժողովի նախագահը կտրում է չօգտագործված/վնասված քվեաթերթիկների և ծրարների անկյունները, մակագրում է՝ վնասված է, և ստորագրությամբ հաստատում:

ԳԼՈՒԽ III. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍԸ ՓԱԿԵԼԸ, ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄԸ

Ընտրական տեղամասը փակելը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 65.8)

Քվեարկության ընթացակարգն ավարտվում է, և քվեարկության շենքը փակվում է ժամը 20:00-ին:

Այդ պահի համար հերթում կանգնած ընտրողները կարող են քվեարկել: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ հանձնաժողովի անդամներից մեկը հաշվառում է հերթում կանգնած ընտրողների ազգանունները, անունները և նրանց թիվը հայտնում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, իսկ հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում նշում է հերթում կանգնած ընտրողների թիվը: Վերջին ընտրողի քվեարկումից անմիջապես հետո քվեարկությունը հայտարարվում է ավարտված, որից հետո տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը կնքում է քվեատուփի ճեղքը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պետք է ապահովի, որ բոլոր անձինք, բացի ձայները հաշվելիս քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանցից, հեռանան ընտրական տեղամասից:

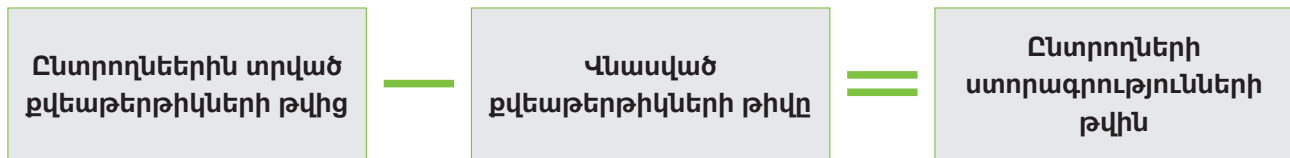
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 26-րդ և 27-րդ էջերում գրում է ձայները հաշվելու ժամանակ քվեարկության շենքում գտնվող հանձնաժողովի բոլոր անդամների անուններն ու ազգանունները (նրանց ընտրող/նշանակող սուբյեկտների մատնանշմամբ), ինչպես նաև քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր այլ անձանց անուններն ու ազգանունները (նրանց ներկայացնող կազմակերպության կամ ընտրական սուբյեկտի մատնանշմամբ) և ստորագրությամբ վավերացնել տալիս նրանց:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քվեարկության շենքը փակելուց հետո, քվեարկության շենք մտնելու և քվեարկության շենքից դուրս գնալու իրավունք ունեն քվեարկության շենքում լինելու իրավունք ունեցող անձինք:

Կարևոր է, որ քվեարկությունն ավարտվելուց հետո, մինչև վիճակահանության անցկացումը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հանձնարարի ընտրողների յուրաքանչյուր գրանցում իրականացնողի հաշվել ընտրողների ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունների թիվը (նրանց կողմից գրված բացատրագրում նշված տվյալների նախատեսմամբ) և նրանց կողմից տրված քվեաթերթիկների թիվը (հանձնաժողովի նախագահին փոխանցված վնասված ընտրական քվեաթերթիկների թիվը ներառյալ):

Ընտրողների գրանցում իրականացնողները հաշված տվյալների ճշգրտության վերստուգման նպատակով հանձնաժողովի նախագահին պետք է տեղեկացնեն.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Եթե տվյալների միջև անհամապատասխանություն հայտնաբերվի, ընտրողների գրանցումն իրականացնողը կրկին պետք է հաշվի և ճշգրտի քանակը: Եթե տվյալների միջև կրկին անհամապատասխանություն ի հայտ բերվի, գրանցում իրականացնողը պետք է բացատրագիր գրի (պատճառի մատնանշմամբ):
- ▶ Գրանցում իրականացնողների բացատրագրերում (այդպիսինի գոյության դեպքում) նշված տվյալները պետք է նկատի առնվեն և արտացոլվեն քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություն կազմելիս:
- ▶ Վերոնշյալ տվյալները որոշելուց հետո, երաշխավորվում է, որ գրանցում իրականացնողները բոլոր տեսակի ցուցակներում հաշվեն քվեարկության մասնակից ընտրողների գենդերային տվյալները: Հանձնաժողովի նախագահը տվյալները փոխանցում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Ընտրական տեղամասի կազմակերպումը՝ ձայները հաշվելու ընթացակարգի համար (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.1,2, հոդված 68.3)

Հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ, հանձնաժողովի անդամներից վիճակահանությամբ ընտրում է չորս հաշվող, իսկ դիտորդներն իրենց կազմից փոխհամաձայնությամբ կընտրեն ոչ ավելի, քան երկու վերահսկող: Եթե դիտորդները չեն կարողանում համաձայնության գալ, նրանցից երկու վերահսկողի վիճակահանությամբ կորոշի հանձնաժողովի նախագահը:

Հաշվողների որոշման համար հանձնաժողովի նախագահը.

- ▶ հանձնաժողովի անդամների թվին համապատասխան պատրաստում է միատեսակ թերթեր,
- ▶ թերթերի վրա միևնույն գրչով գրում է գործառույթի անվանումը՝ «առաջին հաշվող», «երկրորդ հաշվող», «երրորդ հաշվող», «չորրորդ հաշվող»,
- ▶ վիճակահանության թերթերը վավերացնում է հանձնաժողովի հատուկ կնիքով,
- ▶ վիճակահանության թերթերն այնպես է ծալում, որ անհնար լինի տեքստի ընթերցումը, և տեղադրում է սեղանի վրա:

Վիճակահանությանը մասնակցող հանձնաժողովի անդամները մեկ առ մեկ վերցնում են վիճակահանության թերթերը: Հանձնաժողովի քարտուղարը վիճակահանության արդյունքները գրանցում է գործավարության մատյանի 3-րդ էջում (հանձնաժողովի անդամները ստորագրությամբ հաստատում են գործառույթի շնորհումը):

Հանձնաժողովի նախագահը ընտրական տեղամասում գտնվող ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչներից վիճակահանությամբ որոշում է ոչ ավելի, քան 2 ներկայացուցիչ, որոնք հանձնաժողովի անդամներից վիճակահանությամբ որոշված հաշվողների հետ միասին մասնակցում են վավեր կամ/և անվավեր քվեաթերթիկները հաշվելու գործընթացին:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վիճակահանությանը չեն մասնակցում այն ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչները, որոնց կողմից նշանակված հանձնաժողովի անդամները ևս հանդիսանում են վիճակահանությամբ որոշված հաշվողներ:

Հանձնաժողովի նախագահը և հաշվողները ընտրատեղամասը պատրաստում են ձայները հաշվելու ընթացակարգի համար այնպես, որ.

- ▶ հաշվողները տեղ զբաղեցնեն սեղանի նույն կողմում,
- ▶ հանձնաժողովի նախագահը կարողանա տեսնել բոլոր հաշվողներին,
- ▶ վիճակահանությամբ որոշված երկու ներկայացուցիչները և երկու դիտորդները տեղ զբաղեցնեն հաշվողների կողքին (մի դիտորդը կանգնում է երկրորդ հաշվողի մոտ, իսկ երկրորդը՝ երրորդ հաշվողի մոտ),
- ▶ հանձնաժողովի քարտուղարը տեղ զբաղեցնի հանձնաժողովի նախագահի կողքին և լրացնի քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը,
- ▶ քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող մնացած անձինք այնպես զբաղեցնեն տեղեր սեղանից (հաշվողներից) երկու մետր հեռավորության վրա, որ կարողանան տեսնել քվեաթերթիկները հաշվելու և տեսակավորելու գործընթացը:

Հանձնաժողովի նախագահը հաշվողների սեղանի մոտ պետք է տանի.

- ▶ ընտրողների միասնական ցուցակը, ընտրողների հատուկ ցուցակը և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակը (այսպիսինի գոյության դեպքում),
- ▶ չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ վնասված ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ հիմնական և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփերը,
- ▶ համեմատելու համար պահած ստուգողական թերթը:

Մինչև քվեատուփի բացելն անցկացվելիք ընթացակարգերը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.3)

Հաշվողները հաջորդականությամբ հաշվում են քվեարկությանը մասնակից ընտրողների ընդհանուր թիվը.

- ▶ ըստ ընտրողների միասնական ցուցակի,
- ▶ ըստ ընտրողների հատուկ ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում),
- ▶ ըստ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարն արդյունքները (գրանցողների կողմից գրված բացատրագրերում նշված տվյալների նախատեսմամբ) անհապաղորեն գրանցում է քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրության մեջ և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում:

Ընտրողների ցուցակների, վնասված և չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկների կնքումը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 67.4,5,5')

Հանձնաժողովի քարտուղարը կտրում է չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկների անկյունները, այնուհետև առանձին-առանձին փաթեթների մեջ է զետեղում.

- ▶ ընտրողների միասնական ցուցակը,
- ▶ ընտրողների հատուկ ցուցակը (այսպիսինի գոյության դեպքում),
- ▶ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակը (այսպիսինի գոյության դեպքում),
- ▶ չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ վնասված ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ գրանցողների կնիքները:

Յուրաքանչյուր փաթեթի վրա պետք է նշվի ընտրատարածքի անվանումը և համարը, ընտրական տեղամասի անվանումը և համարը, ընտրական փաստաթղթերի տեսակը և քանակը: Փաթեթները կնքվում են, կնքման գծի վրա ստորագրում են հաշվողները և հանձնաժողովի նախագահը:

Նշված ընթացակարգերն ավարտելուն պես, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը հաշվառում է այն դեպքերի թիվը, որոնք վերաբերում են ընտրողի դեմքի և ներկայացված փաստաթղթում/ ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարների անհամապատասխանությանը, նաև քվեարկության օրվա գործավարության մատյանին կցված փաստաթղթերի քանակին (տվյալները մուտքագրում է գործավարության մատյանում):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը տվյալ փաստաթղթերը կնքում է, կնքված փաթեթի վրա նշում է ընտրական տեղամասի անվանումը, համարը, փաստաթղթերի տեսակը և ստորագրում է:

Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը բացելը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 68.1,2,4)

Հանձնաժողովը սկզբից բացում է շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփը: Հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամների և քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ ստուգում է քվեատուփի վրա կնիքի ամբողջականությունը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե քվեատուփի կնիքի ամբողջականությունը խախտված լինի, բայց հանձնաժողովը համարի, որ դա չի առաջացրել Օրենքի պահանջների խախտում, հանձնաժողովի կարգադրությամբ շարունակվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփման ընթացակարգը (տվյալ փաստի վերաբերյալ անհապաղորեն տեղեկացվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին): Հակառակ դեպքում, քվեատուփը կնքվում է և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կարգադրության հետ միասին անհապաղորեն փոխանցվում վերադաս ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Հաշվողները շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփում եղած հատուկ ծրարները տեղափորում են սեղանի վրա, որից հետո.

- ▶ ստուգում են շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփում ստուգողական թերթի առկայությունը,
- ▶ շրջիկ(տեղափոխվող) քվեատուփում առկա ստուգողական թերթը համեմատում են հանձնաժողովում համեմատության նպատակով պահված ստուգողական թերթի հետ,
- ▶ եթե խախտում չի հայտնաբերվում, հանձնաժողովի նախագահը ցուցում է տալիս հաշվողներին՝ ժամանակավորապես հատուկ ծրարները վերադարձնել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի մեջ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփում չլինի ստուգողական թերթը, կամ ստուգողական թերթերի միջև տարբերություն հայտնաբերվի, բոլոր հատուկ ծրարները և քվեաթերթիկները կապվում են փաթեթով, վրան գրվում է «Անվավեր է»: Ընտրական տեղամասում քվեարկությունը և ձայները հաշվելու ընթացակարգերը ավարտվելուց հետո, փաստաթղթերը փոխանցվում են վերադաս ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Հիմնական քվեատուվիդ բացելը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 68.1,2,5)

Հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամների և քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ ստուգում է քվեատուվի կնիքի ամբողջականությունը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե քվեատուվի կնիքի ամբողջականությունը խախտված լինի, բայց հանձնաժողովը համարի, որ դա չի առաջացրել Օրենքի պահանջների խախտում, հանձնաժողովի կարգադրությամբ շարունակվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփման ընթացակարգը (տվյալ փաստի վերաբերյալ անհապաղորեն տեղեկացվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին): Հակառակ դեպքում, քվեատուվը կնքվում է և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կարգադրության հետ միասին անհապաղորեն փոխանցվում է վերադաս ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Հաշվողները.

- ▶ հիմնական քվեատուվում առկա հատուկ ծրարները և քվեաթերթիկները տեղադրում են սեղանի վրա,
- ▶ ստուգում են հիմնական քվեատուվում ստուգողական թերթի առկայությունը և այն համեմատում հանձնաժողովում համեմատության նպատակով պահված ստուգողական թերթի հետ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Եթե ստուգողական թերթերի միջև տարբերություն է հայտնաբերվում կամ հիմնական քվեատուվում չի լինում ստուգողական թերթը, բոլոր հատուկ ծրարները և քվեաթերթիկները փաթեթավորվում են, կնքվում, կազմվում է համապատասխան արձանագրություն և անհապաղորեն փոխանցվում ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:
- ▶ Եթե ամեն ինչ կարգին է, հաշվողները իրար են խառնում հիմնական և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուվից դատարկած հատուկ ծրարները և սկսում են հաշվել քվեաթերթիկները:

Մինչև քվեաթերթիկների հաշվելու գործընթացը սկսելը, հանձնաժողովի նախագահը կնքում է ստուգողական թերթերը: Կնքված փաթեթների վրա նշում է ընտրական տեղամասին անվանումը, համարը, փաստաթղթերի տեսակը և ստորագրում է:

Քվեաթերթիկների տեսակավորումը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 69.1,3,5)

Առաջին հաշվողը.

- ▶ հատուկ ծրարից վերցնում է քվեաթերթիկները,
- ▶ ստուգում է քվեաթերթիկների վավերականությունը,
- ▶ հայտարարում է՝ ում է տրված ձայնը,
- ▶ մի տեսակի քվեաթերթիկները փոխանցում է երկրորդ հաշվողին, երկրորդ տեսակինը՝ երրորդ հաշվողին,
- ▶ անվավեր համարված քվեաթերթիկները, կասկածելի համարված քվեաթերթիկները և անորոշ նմուշի քվեաթերթիկները փոխանցում է չորրորդ հաշվողին,
- ▶ հատուկ ծրարն առանձին է դնում:

Հաշվողներն առանձին-առանձին են դասավորում.

- ▶ քվեաթերթիկները՝ ըստ յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտին տրված ձայների,
- ▶ անվավեր համարված ընտրական քվեաթերթիկները
- ▶ կասկածելի համարված քվեաթերթիկները:

Սահմանված նմուշի ընտրական քվեաթերթիկը միայն այն դեպքում է համարվում անվավեր, եթե.

- ▶ հատուկ ծրարը սահմանված նմուշի չէ,
- ▶ հատուկ ծրարում կա մեկից ավելի նույն տեսակի ընտրական քվեաթերթիկ,
- ▶ քվեաթերթիկն ընտրական քվեատուփում հայտնվել է առանց հատուկ ծրարի,
- ▶ քվեաթերթիկը վավերացված չէ ընտրողների գրանցում իրականացնողի ստորագրությամբ կամ/և գրանցում իրականացնողի կնիքով,
- ▶ անհնար է որոշել, թե ընտրողը որ ընտրական սուբյեկտին է տվել ձայնը,
- ▶ քվեաթերթիկը հատկացված էր այլ ընտրական տեղամասի համար (այսպիսի քվեաթերթիկները կապվում են առանձին կապոցով, դրանց թիվը չի նշվում քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության մեջ և նշվում է միայն քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում):

Քվեաթերթիկների տեսակավորումն ավարտելուց հետո, հանձնաժողովը քննարկում է և քվեարկությամբ վճռում կասկածելի համարված քվեաթերթիկների վավերականության հարցը: Որոշումն ընդունվում է ձայների մեծամասնությամբ: Ձայները հավասար լինելու դեպքում որոշիչ է հանձնաժողովի նախագահի ձայնը: Հանձնաժողովի նախագահը վավեր համարված քվեաթերթիկը դնում է վավեր քվեաթերթիկների տրցակում (ըստ ընտրական սուբյեկտին տրված ձայնի), իսկ անվավեր համարված քվեաթերթիկը՝ անվավեր համարված քվեաթերթիկների տրցակում:

Քվեաթերթիկները հաշվելը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 69.8,9)

Քվեաթերթիկների տեսակավորումից հետո հանձնաժողովի նախագահը հաշվողներին ցուցում է տալիս հաշվել.

- ▶ անվավեր համարված քվեաթերթիկները,
- ▶ յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտին տրված ձայները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ընտրական սուբյեկտին պատկանող ամեն 10 քվեաթերթիկ կապվում է մետաղյա կապիչով և ամեն կապոցի վրա, ինչպես ամբողջականի, այնպես էլ ոչ ամբողջականի, գրվում է կապած քվեաթերթիկների թիվը:

Հանձնաժողովի նախագահը հայտարարում է յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտի ստացած ձայների քանակը և հանձնաժողովի քարտուղարի հետ ստուգում է տվյալների ճշգրտությունը: Ստացված արդյունքները հանձնաժողովի քարտուղարը գրանցում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում և քվեարկության արդյունքների համապատասխան ցուցադրական արձանագրության մեջ:

Քվեաթերթիկների կնքումը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 69.6,9)

Քվեաթերթիկները հաշվելուց հետո, հանձնաժողովի նախագահը հաշվողներին ցուցում է տալիս՝ առանձին-առանձին փաթեթներով կնքել.

- ▶ անվավեր քվեաթերթիկները (դրանց վրա գրվում է՝ «Անվավեր է»),
- ▶ ընտրական սուբյեկտին պատկանող քվեաթերթիկների տրցակը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտին պատկանող քվեաթերթիկների փաթեթի վրա պետք է գրվեն ընտրատարածքային և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անվանումը և համարը, սուբյեկտի տվյալները (անվանում/անուն և ազգանուն) և քվեաթերթիկների թիվը: Անվավեր քվեաթերթիկների փաթեթի վրա պետք է գրվեն ընտրատարածքային և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անվանումը և համարը, քվեաթերթիկների տեսակը և թիվը:
- ▶ Կնքված փաթեթները ստորագրում են հաշվողները և հանձնաժողովի նախագահը:

Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության կազմումը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 70-71)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ համապատասխան արձանագրության մեջ տպագիր ձևով արտացոլված են հետևյալ տեղեկությունները.

- ▶ ընտրությունների անվանումը և քվեարկության ամիս, ամսաթիվ, տարեթիվը,
- ▶ ընտրատարածքի համարը և անվանումը,
- ▶ ընտրատեղամասի համարը,
- ▶ բացառիկ դեպքում ստեղծված ընտրական տեղամասին համարը (այսպիսինի գոյության դեպքում), որը կցված է հիմնական ընտրական տեղամասին,
- ▶ N1 սյունակում՝ միասնական ցուցակում ընտրողների թիվը,
- ▶ ընտրական սուբյեկտների անվանումները (կարգային համարի մատնանշմամբ):

Ձայների հաշվելու գործընթացն ավարտվելուց հետո, հանձնաժողովի քարտուղարը հանձնաժողովի նախագահի հետ համաձայնեցմամբ, լրացնում է քվեարկության արդյունքների համապատասխան ամփոփիչ արձանագրությունը և մուտքագրում հետևյալ տվյալները.

- ▶ N2 սյունակում՝ հատուկ ցուցակում ընտրողների թիվը,
- ▶ N3 սյունակում՝ ընտրություններին մասնակցած ընտրողների ստորագրությունների թիվը բոլոր տեսակի (միասնական/հատուկ/շրջիկ քվեատուլիի ցուցակ) ընտրողների ցուցակներում ժամը 12-ին և 17-ին,
- ▶ N4 սյունակում՝ ընտրություններին մասնակցած ընտրողների ընդհանուր թիվը (ստորագրությունների գումարը բոլոր տեսակի ցուցակներում, ընտրողների գրանցում իրականացնողների բացատրագրերում արտացոլված տվյալների նախատեսմամբ (այսպիսինի գոյության դեպքում)),
- ▶ N5 սյունակում՝ ստացած քվեաթերթիկների թիվը,
- ▶ N6 սյունակում՝ անվավեր համարված քվեաթերթիկների թիվը,
- ▶ ընտրական սուբյեկտներին տրված ձայների քանակը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ N2, N3, N4, N5, N6 սյունակներում, ինչպես նաև սուբյեկտներին տրված ձայների քանակի սյունակներում տրված չորս բաժանմունքանոց վանդակներից չորրորդ (վերջին) վանդակում քարտուղարը պետք է մուտքագրի միավորների կարգի թվանշանը, երրորդ վանդակում՝ տասնավորների կարգի թվանշանը, երկրորդ վանդակում՝ հարյուրավորների կարգի թվանշանը, առաջին վանդակում՝ հազարավորների կարգի թվանշանը:
- ▶ Այն դեպքում, եթե համապատասխան տվյալների սյունակում մնա դատարկ վանդակ/վանդակներ, ցանկալի է հանձնաժողովի քարտուղարը դատարկ վանդակում/վանդակներում մուտքագրի «X» խորհրդանշանը:

4	ԱՐԻՔՅՆԵՋԾԾԻ ՄՈՆԻՏՈՐԵՐԵԼ ԵՄՈՄՐԵՔՅՈՒՄԵՆ ՏԱՅՐՏՈՒ ՐԱՕԼԵՆՈՑ	X	4	2	0
---	--	---	---	---	---

Հազարավոր _____

Հարյուրավոր _____

Տասնավոր _____

Միավոր _____

- ▶ գրանցողների կնիքների և հանձնաժողովի կնիքի համարները:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր անդամները պարտավոր են ստորագրել քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը/արձանագրությունները, ինչով հավաստվում է նրանց ներկա գտնվելը ընտրական տեղամասում: Եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը չի համաձայնում քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունում տեղ գտած տվյալներին, նա իրավունք ունի, արձանագրություններին գրավոր կցել իր տարբերվող կարծիքը (քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության մեջ հատուկ հատկացված սյունակում նշվում են այն տվյալները, որոնց չի համաձայնում հանձնաժողովի անդամը, ինչը հաստատում է ստորագրությամբ): Տարբերվող կարծիքի արտահայտման դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը պարտավոր է ստորագրել քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը հանձնաժողովի անդամի ստորագրության համար հատկացված համապատասխան սյունակում:

Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություններում պետք է նշվի նաև դրանք կազմելու ամիս, ամսաթիվ, տարեթիվը և ժամանակը (ժամը և րոպեն): Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները վավերացվում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հատուկ կնիքով: Հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները գրանցում է գրանցամատյանում ելից փաստաթղթերի մասում:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արգելվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություններում տեղ գտած տվյալներն ուղղել:

Եթե քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության N2, N3, N4, N5, N6 սյունակներում, ինչպես նաև թեկնածուներին տրված ձայների քանակի սյունակները լրացնելիս սխալ է թույլ տրվել, սխալն ուղղելու համար քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության մեջ համապատասխան տվյալների երկայնքով արվում է գրառում «Ուղղված է» և կազմվում է ուղղման արձանագրություն:

Ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը սխալն ուղղելու արձանագրությունը կազմում է հանձնաժողովի նախագահի հետ համաձայնեցմամբ, որում ներառում է հետևյալ տվյալները.

- ▶ ընտրատարածքի համարը և անվանումը,
- ▶ ընտրական տեղամասի համարը,
- ▶ քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության համապատասխան սյունակի համարը, որում կատարվում է ուղղում, թիվը, որը պետք է ուղղվի այս սյունակում և այն թիվը, որ պետք է գրված լինի դրա փոխարեն,

- ▶ ընտրական սուբյեկտի անվանումը/թեկնածուի անունը և ազգանունը, որի երկայնքով տվյալներում ուղղումներ են կատարվում,
- ▶ թիվը, որը պետք է ուղղվի այս սյունակում և այն թիվը, որ պետք է գրված լինի դրա փոխարեն:

Ընտրական հանձնաժողովի նիստին ներկա գտնվող ընտրական հանձնաժողովի բոլոր անդամները պարտավոր են ստորագրել ուղղման արձանագրությունը: Ուղղման արձանագրությունը կկնքվի ընտրական հանձնաժողովի կնիքով: Հանձնաժողովի քարտուղարը ուղղման արձանագրությունը գրանցում է գրանցամատյանի ելից փաստաթղթերի մասում և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում: Ուղղման արձանագրությունը կցվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությանը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը լրացնելիս սխալ է թույլ տրվել գրանցողների կնիքների համարները, հանձնաժողովի կնիքի համարը, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը կազմելու ամիս, ամսաթիվ, տարեթիվը/ժամանակը մուտքագրելիս, կամ չի կատարվել քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության վավերացում հանձնաժողովի հատուկ կնիքով և նման ձևով տրամադրվել է դրա ֆոտոպատճենը, հանձնաժողովի քարտուղարը պետք է գրի բացատրագիր:

Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության հրապարակայնությունը (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 2. 3⁵, հոդված 8.14, հոդված 71.8)

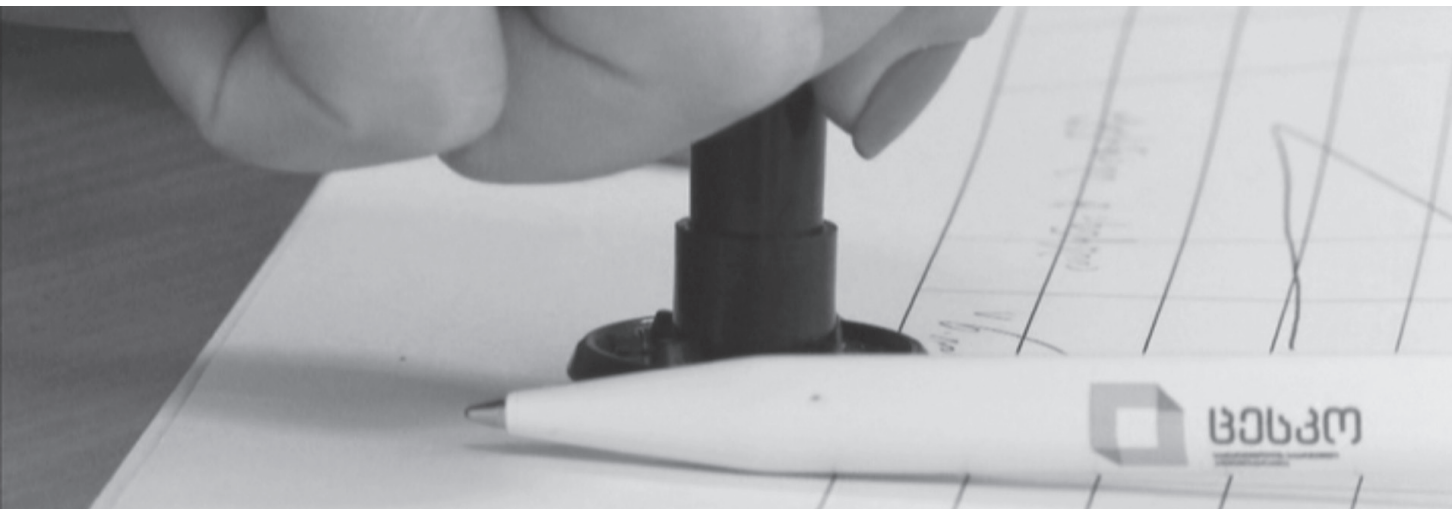
Հանձնաժողովը պարտավոր է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների ֆոտոպատճենները փակցնել հրապարակային ծանոթացման համար: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների և ուղղման արձանագրության (այսպիսինի գոյության դեպքում) ֆոտոպատճենները, կցված հանձնաժողովի անդամների՝ տարբերվող կարծիքներով (այսպիսինի գոյության դեպքում), պահանջելու դեպքում անհապաղորեն փոխանցում է քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր անձանց:

Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության և անճշտություններն ուղղելու արձանագրության (այսպիսինի գոյության դեպքում) ֆոտոպատճենները պետք է վավերացվեն հանձնաժողովի կնիքով, հանձնաժողովի նախագահի և հանձնաժողովի քարտուղարի ստորագրություններով: Ստացող անձը ֆոտոպատճենները ստանալը հաստատում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում արված ստորագրությամբ:

Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության/անճշտություններն ուղղելու արձանագրության հետ կապված հանձնաժողովի անդամների բացատրագրերը (այսպիսին գոյության դեպքում), պահանջի հիման վրա ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից տրվում է պահանջելուց հետո, 2-օրյա ժամկետում:

Գրանցամատյանը փակելը, քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի կնքումը, ընտրական փաստաթղթերի փոխանցումը ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին (Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 62.11, հոդված 71.12,13)

Բոլոր ընթացակարգերն ավարտելուց հետո, փակվում են հանձնաժողովի գրանցամատյանը և գործավարության մատյանը, այն ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը, հանձնաժողովի քարտուղարը և վավերացվում է հանձնաժողովի հատուկ կնիքով:

Հանձնաժողովը կնքում է.

- ▶ քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը և դիմումները /բողոքները,
- ▶ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հատուկ կնիքը (հանձնաժողովի հատուկ կնիքի կնքված փաթեթը ստորագրում են հանձնաժողովի բոլոր անդամները):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը և գրանցամատյանը չեն կնքվում:

Հանձնաժողովի իրավագոր անձինք ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին են փոխանցում ընտրական պարագաները և ընտրական փաստաթղթերի տուփը / տոպրակը, որում զետեղված են կնքված ընտրական փաստաթղթերը և դրանցից առանձին.

- ▶ քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները, անճշտություններն ուղղելու արձանագրությունները (գոյության դեպքում) և տարբերվող կարծիքը (գոյության դեպքում),
- ▶ գրանցամատյանը և տեղամասային հանձնաժողովի անդամների բացատրագրերը (գոյության դեպքում),
- ▶ դիմումները/բողոքների և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի կնքված ծրարը:

Ընտրական պարագաների և ընտրական փաստաթղթերի փոխանցման հետ կապված՝ կազմվում է հանձնման-ընդունման ակտ: Հանձնման-ընդունման ակտը ստորագրում են ընտրական փաստաթղթերը տրամադրող և ընդունող անձինք, որից հետո յուրաքանչյուրին փոխանցվում է տվյալ ակտի մեկական օրինակ:

ՄԱՍ III

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐԿԱ
ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԸ/ԲՈՂՈՔՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ I. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐՎԱ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԻ/ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.5, հոդված 62.10, հոդված 72.1, հոդված 73).

Կուսակցության/ընտրական դաշինքի/ընտրողների նախաձեռնող խմբի ներկայացուցիչը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում և դիտորդն իրավունք ունեն.

- ▶ դիմում/բողոք փոխանցել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, հանձնաժողովի նախագահի տեղակալին կամ հանձնաժողովի քարտուղարին (Հավելված №1),
- ▶ քվեարկության օրը ընտրական ընթացակարգերի հետ կապված դժգոհությունները, բողոքները և դիտողությունները գրանցել քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում (10-րդ և հաջորդ էջերում):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Ոչ ոք իրավունք չունի խանգարել քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձին քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում գրանցել դժգոհություն, դիտողություն կամ բողոք:
- ▶ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում գրառում անող անձը պարտավոր է մատնանշել իր ազգանունը, անունը և հասցեն (ըստ Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հաստատող վկայականի):

Ընտրական տեղամասում քվեարկության ընթացակարգի խախտման մասին դիմում/բողոքը պետք է կազմվի խախտումը նկատելուն պես, քվեարկության օրվա ժամը 7-ից մինչև քվեատուփը բացելը, իսկ ձայները հաշվելու և քվեարկության արդյունքներն ամփոփելու ընթացակարգերի ժամանակ թույլ տրված խախտման մասին և քվեարկության արդյունքների վերանայման կամ անվավեր ճանաչելու պահանջով դիմում/բողոքը, պետք է կազմվի քվեատուփը բացելուց մինչև քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություն կազմելը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը դիմում/բողոքը գրանցում է գործավարության մատյանի մտից փաստաթղթերի մասում, դիմումատուին/բողոքարկողին տեղեկանք է տրամադրում, որում նշվում է դիմում/բողոքը ընդունելու ամիսը, ամսաթիվը, տարեթիվը, ժամը և գրանցման համարը: Հանձնաժողովի քարտուղարը տեղեկանքը վավերացնում է ստորագրությամբ (Հավելված №2):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք խախտումներ են արձանագրել (հայտնաբերել), այս բողոքի գրանցման հետ կապված որոշումն ընդունում է հանձնաժողովը:

Քվեարկության օրվա դիմումներում / բողոքներում անճշտությունների որոշման կարգը

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 72.2, հոդված 74.2,3,4,5, Վրաստանի կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի 2012 թվականի մարտի 2-ի №8/2012 որոշում)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը, հանձնաժողովի նախագահը կամ հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը որոշում են դիմում / բողոք ներկայացնողի անճշտությունը և խելամիտ ժամկետ սահմանում՝ դրա լրացման համար, եթե դիմումը/բողոքը չի ներառում.

- ▶ դիմումը/բողոքը կազմելու ամիսը, ամսաթիվը, տարեթիվը և ժամը,
- ▶ դիմումատուի/բողոքողի անունը, ազգանունը և հաշվառման վայրը,
- ▶ ընտրական տեղամասի համարը,
- ▶ վկայի առկայության դեպքում՝ նրա անունը, ազգանունը և գրանցման վայրը:

Դիմումատու/բողոքողն իրավունք ունի սահմանված ժամկետում լրացնել թերությունը համանման դիմում/բողոք ներկայացնելու միջոցով, կամ ներկայացնել նոր դիմում (որտեղ կնշվեն այն տվյալները, որոնց պատճառով էլ սահմանվել էր նրա թերությունը): Հանձնաժողովի քարտուղարը գրանցամատյանում անում է «թերություն» գրառումը: Գրառման երկայնքով ստորագրում են դիմումը/բողոքը ներկայացնողը և հանձնաժողովի համապատասխան ղեկավար անձը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Թերությունը լրացնելու ժամկետը սահմանվում է կողմերի համաձայնության հիման վրա: Թերությունը լրացնելու ժամկետի վերաբերյալ կողմերի անհամաձայնության դեպքում, ժամկետը միանձնյա սահմանում է դիմումը/բողոքը ընդունող անձը:

Թերությունը լրացնելու դեպքում, հանձնաժողովի քարտուղարը, հանձնաժողովի նախագահը կամ հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը գրանցամատյանում գրում է «լրացված է» և նշում թերությունը լրացնելու ճշգրիտ ժամանակը և ամիսը, ամսաթիվը, տարեթիվը: Գրառման երկայնքով ստորագրում են դիմումը/բողոք ներկայացնողը և հանձնաժողովի համապատասխան ղեկավար անձը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սահմանված ժամկետում թերությունը չլրացնելու դեպքում, դիմումը/բողոքը չի քննարկվում, և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կարգադրություն է հրապարակում դիմումը/բողոքը առանց քննարկման թողնելու մասին:

ԳԼՈՒԽ II. ԶՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐՎԱ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԻՆ/ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔՈՒՄԸ

(Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 72.3, հոդված 73.3, հոդված 74.5, Վրաստանի կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի 2012 թվականի մարտի 2-ի №8/2012 որոշում)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը/հանձնաժողովը պարտավոր է անհապաղորեն համապատասխանաբար արձագանքել և վերացնել առկա խախտումը: Դիմումի/բողոքի մեջ նշված խախտումը վերացնելու դեպքում քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում հանձնաժողովի քարտուղարը գրում է «խախտումը վերացվել է» և նշում ճշգրիտ ժամանակը:

Այն դեպքում, եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը/հանձնաժողովը չի վերացրել խախտումը կամ այլ ձևով մերժել է արձագանքել դիմումին/բողոքին, դիտորդը/ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչը կամ նույն դիտորդական կազմակերպության այլ դիտորդ/ընտրական սուբյեկտի այլ ներկայացուցիչ իրավունք ունի ընտրական տեղամասը բացվելուց (ժամը 07:00-ից) մինչև քվեատուփի բացվելը բացահայտված խախտումները անհապաղորեն բողոքարկել համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում (ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը պարտավոր է համապատասխան միջոցներ ձեռնարկել՝ խախտումը վերացնելու համար):

Եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը/ հանձնաժողովը չի վերացրել խախտումը կամ որևէ այլ ձևով իրաժարվել է արձագանքել դիմումին/բողոքին, որը վերաբերում է ձայները հաշվելուն և քվեարկության արդյունքների ամփոփման ընթացակարգերի ժամանակ կատարված խախտումներին, դիտորդը/ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչը կամ նույն դիտորդական կազմակերպության այլ դիտորդ/ ընտրական սուբյեկտի այլ ներկայացուցիչ իրավունք ունի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի/ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի գործողությունը 2 օրացուցային օրվա ժամկետում բողոքարկել համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում (ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը դիմումը/բողոքը քննարկում է այն ստանալուց հետո, 2-օրյա ժամկետում):

Ներկայացված դիմումը/բողոքը չի քննարկվում և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կարգադրություն է հրապարակում դիմումը/բողոքը առանց քննարկման թողնելու վերաբերյալ, եթե.

- ▶ դիմումը/բողոքը կազմված է ոչ իրավագոր անձի կողմից,
- ▶ դիմումի/բողոքի մեջ չի նշված խախտման էությունը և այն կատարելու ժամանակը,
- ▶ դիմումը/բողոքը ընտրական հանձնաժողովին է փոխանցվել Օրենքով պահանջված ժամկետների խախտմամբ,
- ▶ սահմանված ժամկետում չի լրացվել ներկայացված դիմումի/բողոքի թերությունը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №1

Ընտրական հանձնաժողով ներկայացված դիմումի/բողոքի ռեկվիզիտները

Դիմումի/բողոքի մեջ նշվում է.

- ▶ դիմումը/բողոքը կազմելու ամսաթիվ, ամիսը, տարեթիվը և ժամանակը*,
- ▶ դիմումատուի/բողոքողի անունը, ազգանունը և հաշվառման վայրը*,
- ▶ ընտրական տեղամասի համարը*,
- ▶ վկայի առկայության դեպքում՝ նրա անունը, ազգանունը և հաշվառման վայրը*,
- ▶ խախտման էությունը և այն թույլ տալու ժամանակը**,
- ▶ խախտողին որոշելու դեպքում՝ նրա այն տվյալները, որոնք հնարավոր դարձան որոշել**,
- ▶ խախտողի բացատրագիրը (այսպիսինի գոյության դեպքում)**,
- ▶ դիմումատուի/բողոքողի կոնտակտային հեռախոսի (բնակման վայրի կամ/և բջջայինի) համարը***,
- ▶ դիմումատուի/բողոքողի ֆաքսի համարը և էլեկտրոնային փոստի հասցեն (դրանց առկայության դեպքում)***,
- ▶ այլ լրացուցիչ տեղեկություններ:

* Տվյալ ռեկվիզիտների ոչ ճշգրիտ կամ ոչ լիարժեք մատնանշումը դիմումի/բողոքի մասին թերության սահմանման հիմունք է, իսկ թերությունը չուղղելու դեպքում՝ այն առանց քննարկման թողնելու հիմունք:

** Տվյալ ռեկվիզիտները չնշելը, առանց թերությունը որոշելու՝ դիմումը/բողոքը առանց քննարկման թողնելու հիմունք է:

*** Տվյալ ռեկվիզիտների ոչ ճշգրիտ կամ ոչ լիարժեք մատնանշումը չի կարող դառնալ դիմումի/բողոքի թերության սահմանման և այն առանց քննարկման թողնելու հիմունք, սակայն կարող է դառնալ կողմին՝ բողոքի քննարկման հրավիրելու անհնարինության հիմունք:

№ «.....»..... ընտրատարածք

№ «.....»..... տեղամասային ընտրական հանձնաժողով

Տեղեկանք

Դիմումի/բողոքի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում գրանցման

վերաբերյալ

Դիմումը/բողոքը ընդունելու ամսաթիվ, ամիս, տարեթիվ.

Դիմումը/բողոքը ընդունելու ժամանակը.

Դիմումի/բողոքի գրանցման համարը.

Հանձնաժողովի քարտուղար՝

/ստորագրություն/

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №3

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստի հետ կապված լիազորություններ.

- Հրավիրում էք տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստ:
- Վարում էք տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստը:

2. Վարչական գործառնություններ.

- Իրավունք ունեք առաջադրանք տալ հանձնաժողովի նախագահի տեղակալին, հանձնաժողովի քարտուղարին և հանձնաժողովի այլ անդամների:
- Իրավունք ունեք, իրավասությունների շրջանակներում, իրապարակել կարգադրություն:
- Ստանում էք և Ձեր մակագրությամբ բաժանում տեղամասային ընտրական հանձնաժողով մտած ընտրական փաստաթղթերը և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անունով մտից գրագրությունը:
- Պատասխանատու եք ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովից ընտրական փաստաթղթերի, գույքի և այլ նյութերի ընդունման, պահպանման և ըստ նշանակման տրամադրման համար:
- Հրապարակայնության ապահովման համար նկատի՝ ունեցեք, որ ընտրական տեղամասում բոլորի համար տեսանելի տեղում պետք է փակցված լինեն.
 - ☐ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կոնտակտային հեռախոսի համարները և այլ տվյալներ,
 - ☐ ընտրական վարչակազմի այն իրավական ակտերը, որոնք կվերաբերեն տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գործունեությանը,
 - ☐ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի և հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունները,
 - ☐ ընտրողների միասնական ցուցակի հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակ, առանց լուսանկարների), ընտրողների ցուցակներում փոփոխությունների ընդգրկման և անճշտությունների բողոքարկման կարգը և ժամկետները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Զվեարկության օրվանից առնվազն երկու օր առաջ Ձեզ կփոխանցվի ճշգրտված ցուցակների վերջնական տարբերակը (հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը՝ պատի ցուցակը):
- ▶ Հանրային տեղեկատվության համար հատկացված պատի ցուցակի նախնական տարբերակը պետք է հանեք և նույն տեղում փակցեք ճշգրտված տարբերակը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները քվեարկության նախորդ օրը (30 հոկտեմբերի)

1. Քվեարկության շենքի կազմակերպման հետ կապված լիազորություններ.

- պատասխանատու էք քվեարկության շենքի կազմակերպման համար, նկատի՝ ունեցեք.
 - ☐ քվեարկության շենքում յուրաքանչյուր 500 ընտրողի համար պետք է կազմակերպվի առնվազն մեկ քվեախցիկ, որտեղ պետք է լինի մեկ գրիչ (անհրաժեշտության դեպքում, պետք է նախատեսվի սահմանափակ հնարավորություն ունեցող ընտրողների համար հարմարեցված քվեախցիկ),
 - ☐ պետք է տեղեր առանձնացվեն ընտրողների գրանցման համար և տեղադրվեն սեղաններ՝ գրանցում իրականացնող անձանց քանակին համապատասխան,
 - ☐ տեսանելի տեղում պետք է տեղադրվի թափանցիկ քվեատուփը,
 - ☐ քվեատուփի մոտ պետք է տեղադրվի սեղան՝ հատուկ ծրարների համար,
 - ☐ պետք է առանձնացվի տեղ՝ լուսանկարահանման և տեսանկարահանման համար (նպատակահարմար է փակցվի մակագրություն՝ լուսանկարահանման և տեսանկարահանման տեղ):
- Զարտուղարի սեղանի վրա պետք է տեղադրվի խոշորացնող ոսպնյակ՝ տեսողական խնդիրներ ունեցող ընտրողների համար, և հատուկ շրջանակ՝ տեսողությունից զուրկ ընտրողների համար:
- Քվեարկության շենքում տեսանելի տեղում պետք է փակցված լինեն.
 - ☐ ընտրողների միասնական ցուցակի հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակը),
 - ☐ ընտրողների հատուկ ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում) հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակը),
 - ☐ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում) հանրային տեղեկատվության համար հատկացված տարբերակը (պատի ցուցակ),
 - ☐ կուսակցական ցուցակները,
 - ☐ թեկնածուների ցուցակները,
 - ☐ քվեարկելու հրահանգը և ԿԸՀ-ի կողմից սահմանված, քվեաթերթիկի լրացման կարգը,
 - ☐ քաղվածք Օրենքից, թե որ դեպքում է քվեաթերթիկն անվավեր,
 - ☐ քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունները,
 - ☐ եթե քվեաթերթիկի մեջ ներառված որևէ ընտրական սուբյեկտ այլևս չի մասնակցում ընտրություններին, քվեարկության շենքում և գաղտնի քվեախցերում հայտարարություն այդ մասին:

2. Ընտրական փաստաթղթերի ընդունման հետ կապված լիազորությունները.

Ֆիշեցե՛ք. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին քվեարկությունը սկսվելուց ոչ ուշ, քան 12 ժամ առաջ փոխանցում է հանձնաժողովի համար հատկացված ճշգրտված ցուցակների վերջնական տարբերակները, քվեաթերթիկները և հատուկ ծրարները: Ստանալիս համեմատե՛ք փոխանցված քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների քանակը հանձնման-ընդունման ակտում տեղ գտած տվյալների հետ: Վերստուգե՛ք, որ քվեաթերթիկների վրա նշված լինեն Ձեր ընտրական տեղամասի և ընտրատարածքի համարները:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները քվեարկության օրը (31 հոկտեմբերի)

Ժամը 07:00-08:00

- ☐ Ժամը 07:00-ին բացե՞ք ընտրական տեղամասը, հեռախոսով ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին տեղեկացրե՞ք ընտրական տեղամասը բացելու և հանձնաժողովի անդամների քվորումի (7 անդամ) մասին:

- ☐ Հանձնաժողովի քարտուղարին փոխանցե՞ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը, գրանցամատյանը, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները և ցուցադրական արձանագրությունները (փակցվում է բոլորի համար տեսանելի տեղում):

- ☐ Ստուգե՞ք քվեարկության շենքում գտնվող իրավագոր անձանց հավատարմագրման վկայականները (ուժի մեջ է ինքնությունը հաստատող վկայականի հետ): Հիշե՞ք, քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեն միայն Օրենքով սահմանված համապատասխան իրավագոր անձինք:

- ☐ Ի ցույց բոլորի, ստուգե՞ք այն փաթեթի ամբողջականությունը, որում գետեղված է հանձնաժողովի հատուկ կնիքն ու գրանցում իրականացնողների կնիքները, և բացե՞ք այն: Հանձնաժողովի քարտուղարը կնիքների համարները մուտքագրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 9-րդ էջում:

- ☐ Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի 2 անդամների որոշման համար անցկացրե՞ք վիճակահանություն (վիճակահանությանը չեն մասնակցում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ղեկավար անձինք):
Հիշե՞ք, եթե վիճակահանությամբ որոշված շրջիկ քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամը հրաժարվում է իրեն շնորհված գործառույթի իրականացումից, նա կորցնում է հանձնաժողովի անդամների այլ գործառույթների բաշխման համար անցկացվելիք հերթական վիճակահանությանը մասնակցելու իրավունքը:
Հիշե՞ք, որ վիճակահանությամբ որոշված շրջիկ քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամները չեն կարող լինել միևնույն կուսակցության կողմից նշանակված հանձնաժողովի անդամներ:

- ☐ Անցկացրե՞ք հերթական վիճակահանությունը հանձնաժողովի անդամների միջև՝ մնացած գործառույթների (ընտրողների հոսքը կարգավորող, ընտրողների գրանցում իրականացնող, քվեատուփը և հատուկ ծրարները վերահսկող հանձնաժողովի անդամներ) բաշխման համար: Հանձնաժողովի քարտուղարը վիճակահանության արդյունքները մուտքագրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում:

- ☐ Հայտարարե՞ք ընտրողների թիվը ընտրողների միասնական ցուցակում, ընտրողների հատուկ ցուցակում և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում (այսպիսինի գոյության դեպքում): Հանձնաժողովի քարտուղարը տվյալները մուտքագրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-7-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրության մեջ (ցուցադրական արձանագրության և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում հատուկ ցուցակի մեջ ընտրողների թիվը գրանցվում է քվեարկությունն ավարտվելուց հետո):

- ☐ Հայտարարե՞ք ստացած քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների քանակությունները, հանձնաժողովի քարտուղարը ստացած քվեաթերթիկների թիվը գրանցում է ցուցադրական արձանագրությունների մեջ և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-7-րդ էջերում:

- ☐ Ստուգե՛ք, որ ընտրական քվեատուփերը դատարկ լինեն: Հիմնական և շրջիկ (տեղափոխվող), քվեատուփերը կնքե՛ք անհատական համար ունեցող կնիքով: Հանձնաժողովի քարտուղարը քվեատուփի կնիքի համարները և կնքման ժամանակը գրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում:
- ☐ Ընտրողների յուրաքանչյուր գրանցում իրականացնողի փոխանցե՛ք. ցուցակ՝ 300 ընտրողով (ընտրողների գրանցում իրականացնողներից մեկին փոխանցե՛ք ընտրողների հատուկ ցուցակը), համապատասխան տեսակի քվեաթերթիկների մեկական նոթատետր, նշմարման հեղուկ, գրանցում իրականացնողի կնիք: Հանձնաժողովի քարտուղարը գրանցում իրականացնողների կնիքների համարները գրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում:

Նկատի՛ ունեցե՛ք.

- ✓ **Գրանցում իրականացնողները պետք է վերստուգեն նոթատետրում քվեաթերթիկների քանակի ճշգրտությունը, ինչից հետո գրանցում իրականացնողների հետ պետք է ստորագրեք քվեաթերթիկների տիտղոսաթերթի վրա եղած ընդունման-հանձնման ակտը:**
- ✓ **Եթե գրանցում իրականացնողների կնիքները անհրաժեշտ քանակից պակաս լինեն կամ կնիքը վնասվի, նվազեցրե՛ք գրանցում իրականացնողների թիվը:**
- ✓ **Գրանցում իրականացնողներից մեկի սեղանի վրա տեղադրե՛ք խոշորացնող ոսպնյակ տեսողական խնդիրներ ունեցող ընտրողների համար և հատուկ շրջանակ՝ տեսողությունից զուրկ ընտրողների համար:**
- ☐ Ընտրողների հոսքը կարգավորողին փոխանցե՛ք նշմարումը ստուգելու ուղտրամանուշակագույն լապտեր:
- ☐ Զվեատուփը և հատուկ ծրարները վերահսկողին փոխանցե՛ք հատուկ ծրարները և հիմնական քվեատուփը:
- ☐ Հանձնաժողովի անդամներին կյուրերը փոխանցելուց հետո, երաշխավորվում է, որ մինչև քվեարկության սկսվելը, հանձնաժողովի քարտուղարի հետ լրացնեք ստուգողական թերթի ինքնապատճենվող ձևաթուղթը (բացառությամբ առաջին ընտրողի մասին տվյալների): Ուշադրությո՛ւն դարձրե՛ք, որ ստուգողական թերթը ստորագրեն հանձնաժողովի բոլոր ներկա գտնվող անդամները:

Ժամը 08:00-ից

- ☐ Ընտրական տեղամաս եկած առաջին ընտրողն անցնում է գրանցումը և ստանում ընտրական քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ: Դրանից հետո ցուցում տվե՛ք հանձնաժողովի քարտուղարին, որ առաջին ընտրողի մասին տվյալները (անունը, ազգանունը և Վրաստանի քաղաքացու անձնական համարը) գրանցի ստուգողական թերթի վրա և ստորագրել տա առաջին ընտրողին: Հանձնաժողովի քարտուղարը առաջին ընտրողի տվյալները գրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում:
Ստուգողական թերթի մեկ օրինակը զցե՛ք հիմնական ընտրական քվեատուփի մեջ, երկրորդ օրինակը՝ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի մեջ (այսպիսինի գոյության դեպքում), իսկ երրորդ օրինակը պահե՛ք:
- ☐ Առաջին ընտրողի կողմից գրանցումն անցնելուց հետո, հեռախոսով տեղեկացրե՛ք ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին՝ հիմնական քվեատուփը և տեղափոխվող քվեատուփը (այսպիսինի գոյության դեպքում) կնքելու, ստուգողական թերթը/ թերթերը համապատասխան քվեատուփի/քվեատուփերի մեջ զցելու և քվեարկությունը սկսելու մասին:

Քվեարկության ընթացքում նկատի՝ ունեցեք.

- Եթե նշմարումը ստուգող հատուկ սարքը հայտնաբերում է, որ ընտրողն արդեն ունի նշմարում, նրան արգելվում է մասնակցել քվեարկությանը: Հանձնաժողովի քարտուղարը ընտրողի ով լինելը նշում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում:

- Ընտրողը քվեարկությանը մասնակցում է, եթե ընտրողների համապատասխան ցուցակում Վրաստանի քաղաքացու անձնական համարի, սեռի և լուսանկարի հետ մեկտեղ, ամբողջությամբ համապատասխանում են ստորև թվարկված տվյալներից (անուն, ազգանուն, ծննդյան ամիս, ամսաթիվ, տարեթիվ, հասցե) գոնե երեքը:

- Եթե ընտրողների գրանցում իրականացնողն ընտրողի դեմքը և ներկայացված փաստաթղթում կամ ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարը միմյանց անհամապատասխան է համարում, նա տվյալ անհամապատասխանությունը հաստատելու հարցով պետք է դիմի Ձեզ:

Եթե հաստատեք անհամապատասխանությունը, ցուցում տվեք հանձնաժողովի քարտուղարին քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում անել համապատասխան գրառում (ընտրողի անվան, ազգանվան և ընտրողների ցուցակում նրա հերթական համարի նշումով): Սույն գրառումը հանձնաժողովի քարտուղարի հետ հաստատե՞ք ստորագրություններով: Հանձնաժողովի քարտուղարը գործավարության մատյանին պետք է կցի ստորագրությամբ հաստատված ընտրողի կողմից ներկայացված ինքնությունը հաստատող փաստաթղթի ֆոտոպատճենը:

Եթե չեք հաստատի անհամապատասխանությունը, ընտրողների գրանցումն իրականացնողն իրավունք ունի քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում դրա համար հատկացված էջում գրել իր առանձնահատուկ կարծիքը: Հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում պետք է անի համապատասխան գրառում (ընտրողի անվան, ազգանվան և ընտրողների ցուցակում նրա հերթական համարի նշումով): Սույն գրառումը գրանցում իրականացնողը և հանձնաժողովի քարտուղարը պետք է հաստատեն ստորագրություններով: Հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանին պետք է կցի իր ստորագրությամբ հաստատված ընտրողի կողմից ներկայացված ինքնությունը հաստատող փաստաթղթի ֆոտոպատճենը:

Վերոնշյալ ընթացակարգը կատարելուց հետո ընտրողին տվե՞ք քվեարկությանը մասնակցելու իրավունք:

- Եթե ընտրողը հրաժարվում է անցնել նշմարման ընթացակարգը, նրան չտաք քվեարկությանը մասնակցելու իրավունք:

- Եթե քվեարկության ընթացքում պարզվի, որ ընտրողը ընտրացուցակում ստորագրել է այլ ընտրողի ազգանվան դիմաց գտնվող սյունակում, նման դեպքում ընտրողին, որի ազգանվան դիմաց արձանագրված է ստորագրությունը, պետք է ցուցում տրվի ստորագրել նույն սյունակում: Միևնույն ժամանակ, ցուցում տվեք գրանցում իրականացնողին նշվածի վերաբերյալ գրել բացատրագիր (ընտրողի անվան, ազգանվան և ընտրողների ցուցակում նրա հերթական համարի նշումով):

- Եթե ընտրողը կամ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը վնասել է քվեաթերթիկը, ցուցում տվեք ընտրողների գրանցումն իրականացնող անձին փոխել ընտրողի վնասված քվեաթերթիկը նորով: Ընտրողի ներկայությամբ կտրե՞ք վնասված քվեաթերթիկի անկյունը, վրան գրե՞ք «վնասված է» և ստորագրե՞ք և առանձին պահե՞ք:

- Եթե ընտրողը չի կարող ինքնուրույն լրացնել քվեաթերթիկը, ուշադրություն դարձրեք, որ օգնելու համար քվեախցիկ չիրավիրվի հանձնաժողովի անդամ, թեկնածու, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչ, մամուլի և զանգվածային լրատվության այլ միջոցների ներկայացուցիչ և դիտորդ: Ընտրողին կարող է օգնություն ցուցաբերել ցանկացած անձ, բացի վերոնշյալ անձանցից:

- Եթե ընտրողը ֆիզիկական վիճակի պատճառով (վերին վերջավորություններ չունենալ) չի կարողանում ինքնուրույն իրականացնել քվեարկության ընթացակարգերը, այս դեպքում հիշեցրե՞ք ընտրողների գրանցում իրականացնողին, որ ընտրողին քվեաթերթիկ փոխանցելիս՝ համապատասխան ցուցակի «Ընտրողի ստորագրություն» սյունակում անի գրառում «ֆիզիկական վիճակ» և նշվածը հաստատի ստորագրությամբ:
- Այն ընտրողը, որին միասնական ցուցակում շնորհված է «գտնվում է արտասահմանում» կամ «հյուպատոսական հաշվառման է» կարգավիճակ, քվեարկությանը մասնակցում է ընդհանուր կարգով:

Ժամը 09:00-ից

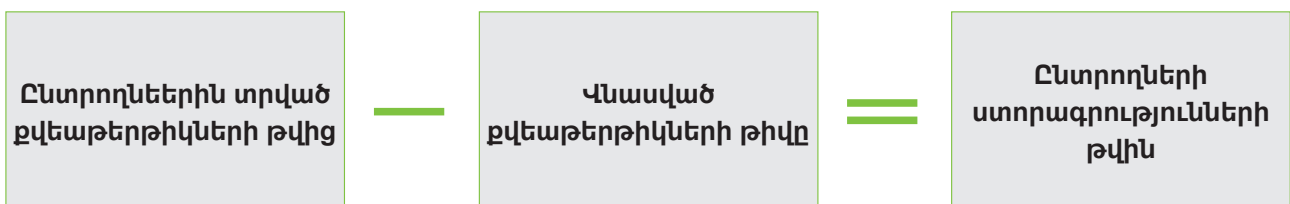
- ☐ Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկության անցկացումը հանձնարարե՞ք վիճակահանությամբ որոշված հանձնաժողովի 2 անդամներին և նրանց փոխանցե՞ք.
 - ☐ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակը,
 - ☐ ընտրողների գրանցումն իրականացնողի ստորագրությամբ և ընտրողների գրանցումն իրականացնողի կնիքով վավերացված անհրաժեշտ քանակի անհրաժեշտ տեսակի քվեաթերթիկներ,
 - ☐ հատուկ ծրարներ (շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփի ցուցակում առկա ընտրողներին համապատասխան),
 - ☐ կնքված շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը, որում պետք է գետեղված լինի ստուգողական թերթը:
 - ☐ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի կնքման համար հատկացված կնիքը (տեղափոխվող քվեատուփը կնքվում է շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփով ընտրությունն ավարտվելուց հետո):

Հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում գրանցում է շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամներին փոխանցված քվեաթերթիկների քանակը, ինչպես նաև շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը ընտրատեղամասից տանելու ժամանակը:

Ժամը 10:00, 12:00, 15:00, 17:00

Խնդրե՞ք ընտրողների գրանցումն իրականացնողներին, առանց քվեարկության ընթացակարգին խանգարելու, հաշվել ընտրողների ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունների և իրենց կողմից տրամադրված քվեաթերթիկների քանակը (ներառյալ հանձնաժողովի նախագահին փոխանցված վնասված քվեաթերթիկների քանակը): Տրված քվեաթերթիկների թիվը կարելի է որոշել հանձնաժողովի նախագահից ստացած քվեաթերթիկների թիվը ընտրողների գրանցում իրականացնողի մոտ մնացած քվեաթերթիկների հետ համեմատելով:

Վերստուգե՞ք տվյալների ճշգրտությունը հետևյալ բանաձևով.

Եթե տվյալների միջև տարբերություն հայտնաբերվի, ընտրողների գրանցումն իրականացնողն անհապաղորեն պետք է բացատրագիր գրի, իսկ նրանում առկա տվյալները նախատեսք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը լրացնելիս:

Գումարե՛ք յուրաքանչյուր գրանցում իրականացնողից ժամը 10:00, 12:00, 15:00, 17:00-ին ստացած ստորագրությունների թիվը, նրանց գրված բացատրագրերի (այսպիսինի գոյության դեպքում) նախատեսմամբ և տվյալներն անհապաղորեն ուղարկե՛ք կարճ տեքստային հաղորդագրությամբ (sms-ով) ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից տրամադրված հեռախոսահամարին:

Ժամը 12:00-ին և ժամը 17:00-ին ընտրողների գրանցումն իրականացնողների հետ հաշված, ընտրողների ցուցակներում քվեարկության մասնակցած ընտրողների ստորագրությունների թիվը հանձնաժողովի քարտուղարը մուտքագրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-7-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունների մեջ:

Մինչև ժամը 20:00-ն

Շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփը ընտրական տեղամաս պետք է վերադարձվի ժամը 20-ից ոչ ուշ: Շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփը ընտրական տեղամաս վերադարձնելուն պես ցուցն՝ տվե՛ք հանձնաժողովի քարտուղարին քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում ստուգել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի մեջ եղած ստորագրությունների, չօգտագործված կամ/և վնասված քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների քանակի ճշտությունը: Անճշտության հայտնաբերման դեպքում շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամները պետք է բացատրագիր գրեն՝ պատճառի մատնանշմամբ: Բացատրագրում արտացոլված տվյալները նկատի՝ ունեցե՛ք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը լրացնելիս:

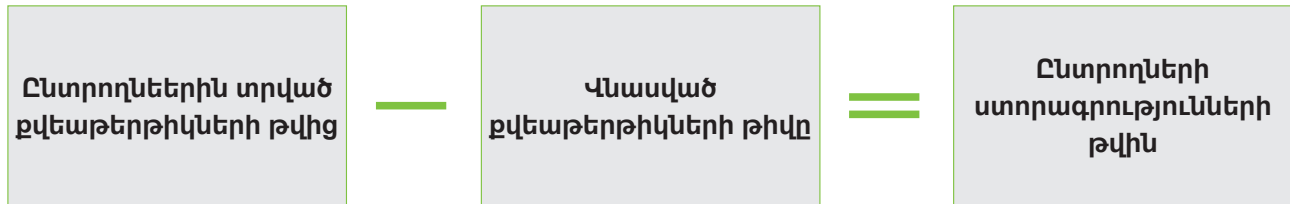
Կտրե՛ք չօգտագործված քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների անկյունը, վրան գրե՛ք «վնասված է» և ստորագրե՛ք: Հանձնաժողովի քարտուղարը շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի մեջ եղած ստորագրությունների թիվը, չօգտագործված քվեաթերթիկների թիվը, ինչպես նաև քվեատուփը ընտրական տեղամաս վերադարձնելու ժամանակը գրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում:

Ժամը 20:00-ից մինչև քվեատուփը բացելը

- ☐ Ժամը 20:00-ին քվեարկությունն ավարտված հայտարարե՛ք: Հանձնարարե՛ք հանձնաժողովի անդամներից մեկին հաշվել հերթում կանգնած ընտրողների թիվը (այսպիսինի գոյության դեպքում): Հանձնաժողովի քարտուղարը նշված տվյալները գրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում: Քվեարկությունն ավարտվելուց հետո փակե՛ք ընտրատեղամասի դուռը և կնքե՛ք ընտրական քվեատուփի ճեղքը:
- ☐ Հանձնարարե՛ք հանձնաժողովի քարտուղարին քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 26-րդ և 27-րդ էջերում նշել քվեները հաշվելու ժամանակ քվեարկության շենքում գտնվող անձանց տվյալները:
- ☐ Կարևոր է, որ քվեարկությունն ավարտվելուց հետո, մինչև վիճակահանության անցկացումը, յուրաքանչյուր ընտրողների գրանցում իրականացնողի հանձնարարե՛ք հաշվել ընտրողներին տրված քվեաթերթիկների (շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի համաձայն տրված քվեաթերթիկների նախատեսմամբ), վնասված ընտրական քվեաթերթիկների և ընտրողների ստորագրությունների թիվը իրենց ձեռքի տակ եղած միասնական և հատուկ ցուցակներում (իրենց կողմից գրված բացատրագրերում նշված տվյալների նախատեսմամբ) և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում (շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամների կողմից գրված բացատրագրերում նշված տվյալների նախատեսմամբ):

Տրված քվեաթերթիկների թիվը կարելի է որոշել հանձնաժողովի նախագահից ստացած քվեաթերթիկների թիվը ընտրողների գրանցում իրականացնողի մոտ մնացած քվեաթերթիկների հետ համեմատելով:

Տվյալների ճշտությունը վերստուգել է հետևյալ բանաձևով.

Եթե տվյալների միջև տարբերություն հայտնաբերվի, ընտրողների գրանցում իրականացնողին հանձնարարել է կրկին հաշվել և ճշգրտել քանակները: Եթե տվյալների միջև կրկին հայտնաբերվի տարբերություն խնդրել է ընտրողների գրանցում իրականացնողին բացատրագիր գրել, իսկ դրանում արտացոլված տվյալները նկատի ունեցել քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները լրացնելիս:

- ☐ Վերոնշյալ տվյալները որոշելուց հետո, գրանցում իրականացողներին հանձնարարել է հաշվել քվեարկության մասնակից ընտրողների գենդերային տվյալները (կանանց թիվը) ընտրողների բոլոր տեսակի ցուցակներում: Տվյալները փոխանցել է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին:
- ☐ Ձայները հաշվելու ընթացակարգը սկսելու նպատակով հանձնաժողովի անդամների միջև անցկացրել է վիճակահանություն չորս հաշվողների որոշման համար: Հանձնաժողովի քարտուղարը վիճակահանության արդյունքները գրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում:
- ☐ Վիճակահանություն անցկացրել է ընտրական տեղամասում գտնվող ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչներից ոչ ավելի, քան 2 ներկայացուցչի որոշման համար, որոնք հաշվողների հետ մասնակցում են իսկական (վավեր) կամ/և անվավեր քվեաթերթիկների հաշվելու գործընթացին: Հիշել է՝ վիճակահանությանը չեն մասնակցում այն ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչները, որոնց կողմից նշանակված հանձնաժողովի անդամներն էլ վիճակահանությամբ որոշված հաշվողներ են: Հանձնաժողովի քարտուղարը վիճակահանության արդյունքները գրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում:
- ☐ Դիտորդների միջև վիճակահանություն անցկացրել է 2 վերահսկողի որոշման համար, եթե դիտորդներն իրենց կազմից փոխհամաձայնությամբ չեն կարողանա ընտրել քվեաթերթիկները հաշվելու ընթացակարգը վերահսկող անձանց: Հանձնաժողովի քարտուղարը վիճակահանության արդյունքները գրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում:
- ☐ Հաշվողներին ցուցում տվել է հաշվել ընտրողների ստորագրությունների քանակն ընտրողների միասնական ցուցակում, ընտրողների հատուկ ցուցակում և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակում (այսպիսինի գոյության դեպքում):
Հանձնաժողովի քարտուղարը հաշվողների կողմից հաշված ընտրողների ստորագրությունների թիվը, ընտրողների գրանցում իրականացնողների կողմից գրված բացատրագրերում նշված տվյալների նախատեսմամբ (այսպիսինի գոյության դեպքում) գրում է քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-7-րդ էջերում և ցուցադրական արձանագրությունների մեջ:
- ☐ Հանձնաժողովի քարտուղարին ցուցում տվել է առանձին-առանձին փաթեթներում դասավորել ընտրողների միասնական ցուցակի, հատուկ ցուցակի և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակների (այսպիսինի գոյության դեպքում) սեղանի տարբերակները, չօգտագործված և վնասված քվեաթերթիկները: Հանձնաժողովի քարտուղարը մինչև փաթեթի մեջ տեղավորելը պետք է կտրի չօգտագործված քվեաթերթիկների անկյունները:

- Հաշվողներին ցուցում տվեք առանձին-առանձին կնքել ընտրողների միասնական ցուցակի, ընտրողների հատուկ ցուցակի և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի սեղանի տարբերակները, ինչպես նաև չօգտագործված և վնասված քվեաթերթիկների տոպրակները և ընտրողների գրանցում իրականացնողների կնիքները:

Կնքման գծի վրա ստորագրե՛ք հաշվողների հետ: Փաթեթի վրա նշե՛ք ընտրատարածքային և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անվանումը, համարը, ընտրական փաստաթղթերի տեսակը:

Քվեատուփը բացելը, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների լրացումը

- Ստուգե՛ք քվեատուփի և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի (այսպիսինի գոյության դեպքում) կնիքների ամբողջականությունը:

- Նախ՝ բացե՛ք շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփը (այսպիսինի գոյության դեպքում): Հաշվողները ստուգում են ընտրական քվեատուփում ստուգողական թերթի առկայությունը և որոշում են դրա և հանձնաժողովում համեմատության նպատակով պահված ստուգողական թերթի նույնականությունը:

- Բացե՛ք հիմնական քվեատուփը: Հաշվողները ստուգում են քվեատուփում ստուգողական թերթի առկայությունը և, դրա իսկականը լինելը հավաստելու նպատակով, համեմատում են հանձնաժողովում համեմատության նպատակով պահված ստուգողական թերթի հետ:

- Բացե՛ք բացառության դեպքում ստեղծված ընտրական տեղամասի քվեատուփը (այսպիսինի գոյության դեպքում): Հաշվողները ստուգում են քվեատուփում ստուգողական թերթի առկայությունը և, դրա իսկականը լինելը հավաստելու նպատակով, համեմատում են հանձնաժողովում համեմատության նպատակով պահված ստուգողական թերթի հետ:

- Եթե ամեն ինչ կարգին լինի, հաշվողները իրար պետք է խառնեն ընտրական տեղամասի շրջիկ (տեղափոխվող), հիմնական և բացառության դեպքում ստեղծված ընտրական քվեատուփերից դատարկած հատուկ ծրարները:

- Կնքե՛ք ստուգողական թերթերը: Կնքված փաթեթի վրա նշե՛ք ընտրական տեղամասի անվանումը, համարը, ընտրական փաստաթղթերի տեսակը և ստորագրե՛ք:

- Հաշվողներին ցուցում տվեք տեսակավորել քվեաթերթիկները:

Նկատի՛ ունեցե՛ք

- ✓ Առաջին հաշվողը. հատուկ ծրարից վերցնում է քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները, ստուգում է քվեաթերթիկների վավերականությունը, հայտարարում է՝ ում է տրված ձայնը, մի տեսակի քվեաթերթիկը փոխանցում է երկրորդ հաշվողին, երկրորդ տեսակինը՝ երրորդ հաշվողին, անվավեր համարված քվեաթերթիկները, կասկածելի համարված քվեաթերթիկները և անորոշ նմուշի քվեաթերթիկները փոխանցում է չորրորդ հաշվողին, հատուկ ծրարն առանձին է դնում:
- ✓ Հաշվողներն. առանձին-առանձին են դասավորում. քվեաթերթիկները՝ ըստ յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտին տրված ձայների, անորոշ նմուշի քվեաթերթիկները, անվավեր համարված ընտրական քվեաթերթիկները, կասկածելի համարված քվեաթերթիկները:

- Հանձնաժողովի հետ մեկտեղ մեկ առ մեկ քվեարկե՛ք կասկածելի համարված քվեաթերթիկները (այսպիսինի գոյության դեպքում): Որոշումն ընդունվում է ձայների մեծամասնությամբ: Ձայները հավասար լինելու դեպքում որոշիչ է հանձնաժողովի նախագահի ձայնը:

- Հաշվողներին ցուցո՛ւմ տվեք հաշվել անվավեր քվեաթերթիկները և յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտի ստացած ձայները/ընտրական քվեաթերթիկները:

- Հայտարարե՛ք յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտի կողմից ստացած ձայների և անվավեր քվեաթերթիկների թիվը և հանձնաժողովի քարտուղարի հետ ստուգե՛ք տվյալների ճշգրտությունը: Հանձնաժողովի քարտուղարը տվյալները պետք է մուտքագրի քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-7-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում:

- Հաշվողներին ցուցո՛ւմ տվեք կապել և կնքել. անվավեր քվեաթերթիկները (առանձին են կնքվում այլ ընտրական տեղամասի համար հատկացված անվավեր քվեաթերթիկները, այսպիսինի գոյության դեպքում), յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտին պատկանող քվեաթերթիկները:

Յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտին պատկանող քվեաթերթիկների փաթեթի վրա նշեք ընտրատարածքային և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անվանումները և համարը, ընտրական սուբյեկտին տվյալները (անվանումը, անունը և ազգանունը) և քվեաթերթիկների թիվը:

Անվավեր քվեաթերթիկների փաթեթների վրա պետք է նշվի ընտրատարածքային և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անվանումները և համարը, քվեաթերթիկների տեսակը և թիվը:

Փաթեթների կնքման գծի վրա ստորագրե՛ք հաշվողների հետ:

- Հանձնաժողովի քարտուղարը, Ձեզ հետ համաձայնեցնելով, լրացնում է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները: Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները կազմելիս՝ պետք է նկատի առնվեն ընտրողների գրանցումն իրականացնողների բացատրագրերում (այսպիսինի գոյության դեպքում) նշված տվյալները:

Հանձնաժողովի բոլոր անդամները պարտավոր են ստորագրել քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները, ինչով հավաստվում է նրանց ներկա գտնվելը ընտրատեղամասում: Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները պետք է վավերացնեք հանձնաժողովի հատուկ կնիքով:

Հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները գրանցում է գրանցամատյանում ելից փաստաթղթերի մասում:

Նկատի՝ ունեցե՛ք. Արգելվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության մեջ տեղ գտած տվյալներն ուղղել:

Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը կազմելու կարգը տեսե՛ք Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների ուղեցույց հրահանգում՝ Մաս III, Գլուխ III, ենթագլուխ՝ «Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության կազմումը»:

- Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների ֆոտոպատճեններ տրամադրելիս (պահանջելու դեպքում)՝ հանձնաժողովի քարտուղարի հետ ստորագրե՛ք և վավերացրե՛ք դրանք հանձնաժողովի հատուկ կնիքով: Ֆոտոպատճենը ստացող անձը գործավարության մատյանում ստորագրությամբ է հաստատում այն ստանալը:

Նկատի՝ ունեցե՛ք. Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների/ուղղման արձանագրության հետ կապված հանձնաժողովի անդամների բացատրագրերը (այսպիսինի գոյության դեպքում), պահանջի հիման վրա, տրվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից, պահանջելուց հետո, 2-օրյա ժամկետում:

- Առանձին-առանձին փաթեթներով կնքե՞ք հանձնաժողովի հատուկ կնիքը (հանձնաժողովի հատուկ կնիքի կնքված փաթեթի վրա ստորագրում են հանձնաժողովի բոլոր անդամները) քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը, դիմում-բողոքների հետ:

Հիշե՛ք՝ գրանցամատյանը և քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները չեն կնքվում:

- Կնքված ընտրական փաստաթղթերը գետեղե՞ք մեծ արկղի կամ տոպրակի մեջ և տարե՞ք ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով: Արկղից/տոպրակից առանձին՝ տարե՞ք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները, ուղղման արձանագրությունների հետ (այսպիսինի գոյության դեպքում) և գրանցամատյանը, հանձնաժողովի անդամների բացատրագրերով (այսպիսինի գոյության դեպքում), ինչպես նաև քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի և դիմում-բողոքների կնքված փաթեթը:

Նկատի՛ ունեցե՛ք.

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պարտավոր է անհապաղորեն համապատասխանաբար արձագանքել դիմումին/բողոքին (այսպիսինի գոյության դեպքում), և վերացնել առկա խախտումը:

Քվեարկության օրվա դիմումի/բողոքի հետ կապված հանձնաժողովի նախագահի կողմից իրականացվելիք լիազորությունները մանրամասնորեն տեսե՛ք Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների ուղեցույց հրահանգում՝ Մաս IV:

**Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի լիազորությունները
քվեարկության օրը
(31 հոկտեմբերի)**

Ժամը 07:00-08:00

- ☐ Ընտրական տեղամասը բացելիս՝ հանձնաժողովի նախագահից ստացված քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը, գրանցամատյանը, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները և ցուցադրական արձանագրությունները: Քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունը փակցրե՞ք ընտրական տեղամասում բոլորի համար տեսանելի տեղում:

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի առաջին էջում գրանցված ընտրատեղամասը բացելիս քվեարկության շենքում գտնվող հանձնաժողովի բոլոր անդամների անունները և ազգանունները (նրանց ընտրող/նշանակող սուբյեկտների մատնանշմամբ), ինչպես նաև քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր այլ անձանց անուն-ազգանունները (նրանց ներկայացնող կազմակերպության կամ ընտրական սուբյեկտի մատնանշմամբ) և ստորագրությամբ վավերացնել տվե՞ք նրանց:
Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի երկրորդ, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ 10-րդ և հաջորդ էջերում ևս գրե՞ք ընտրական տեղամասը բացելուց հետո քվեարկության շենք ներկայացած հանձնաժողովի անդամի, քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող այլ անձանց տվյալները, ընտրատեղամաս նրանց մուտք գործելու ժամանակի մատնանշմամբ և ստորագրությամբ հաստատել տվե՞ք նրանց:

- ☐ Հանձնաժողովի նախագահի կողմից հանձնաժողովի հատուկ կնիքի և գրանցում իրականացնողների կնիքների կնքված փաթեթը բացելուց հետո, տվյալ կնիքների համարները նշե՞ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 9-րդ էջում:

- ☐ Հանձնաժողովի անդամների միջև գործառնությունների բաշխման նպատակով անցկացված վիճակահանության արդյունքները գրանցե՞ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում:

Նկատի՛ ունեցե՛ք.

- ✓ Եթե հանձնաժողովի անդամը հրաժարվում է կատարել վիճակահանությամբ իրեն շնորհված գործառնությունը, տվյալները պետք է գրանցեք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 25-րդ էջում:
- ✓ Հանձնաժողովի անդամների վիճակահանությամբ որոշված գործառնություններն այլ անդամի ժամանակավոր փոխանցման դեպքում, տեղեկությունը պետք է գրանցեք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 5-րդ էջում:

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-7-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունների մեջ գրե՞ք ընտրողների ընդհանուր ցուցակի և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի մեջ (այսպիսինի գոյության դեպքում) առկա ընտրողների քանակը: Ցուցադրական արձանագրության և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում հատուկ ցուցակում ընտրողների թիվը գրվում է քվեարկությունն ավարտվելուց հետո:

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-7-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունների մեջ գրե՞ք ստացած քվեաթերթիկների քանակը:

- ☐ Ընտրական քվեատուների կնքման ժամանակը և ընտրական քվեատուների կնիքների անհատական համարները նշե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում:

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում նշե՛ք ընտրողների գրանցումն իրականացնողներին փոխանցած կնիքների համարները:

- ☐ Երաշխավորվում է, որ մինչև քվեարկությունը սկսվելը, հանձնաժողովի նախագահի հետ մեկտեղ լրացնե՛ք ստուգողական թերթի ինքնապատճենվող ձևաթուղթը (բացառությամբ առաջին ընտրողի մասին տվյալների): Ուշադրությո՛ւն դարձրե՛ք, որ ստուգողական թերթը ստորագրեն հանձնաժողովի բոլոր ներկա գտնվող անդամները:

Ժամը 08:00-ից

- ☐ Ընտրական տեղամաս եկած առաջին ընտրողի մասին տվյալները (անուն, ազգանուն և Վրաստանի քաղաքացու անձնական համար) գրանցե՛ք ստուգողական թերթերում, ստորագրել տվե՛ք նրան: Առաջին ընտրողի մասին տվյալները գրանցե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում:

Քվեարկության գործընթացում նկատի՝ ունեցե՛ք

- ✓ Եթե նշմարումը ստուգելիս պարզվի, որ ընտրողն արդեն ունի նշմարում, նրա ով լինելը պետք է նշե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում:
- ✓ Եթե ընտրողի դեմքը և անձը հաստատող փաստաթղթում կամ ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարը իրար անհամապատասխան համարվեն, քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 29-31-րդ էջերում պետք է գրանցե՛ք համապատասխան տվյալներ և հաստատե՛ք ստորագրությամբ: Գործավարության մատյանին պետք է կցե՛ք ընտրողի կողմից ներկայացված ինքնությունը հաստատող փաստաթղթի ֆոտոպատճենը:

Ժամը 09:00-ից

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում նշե՛ք, թե որքան քվեաթերթիկ է փոխանցվել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուի՞ր տանող հանձնաժողովի անդամներին և նշե՛ք շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուի՞ր ընտրական տեղամասից տանելու ժամանակը:

Ժամը 12:00

- ☐ Ընտրողների գրանցում իրականացնողների կողմից հաշված քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ստորագրությունների քանակը նշե՛ք գործավարության մատյանի 6-7-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրության մեջ:

Ժամը 17:00

- ☐ Ընտրողների գրանցում իրականացնողների կողմից հաշված քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ստորագրությունների քանակը նշե՛ք գործավարության մատյանի 6-7-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունների մեջ:

Մինչև ժամը 20:00-ն

- ☐ Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուի՞ր ընտրատեղամաս վերադարձնելուն պես, ստուգե՛ք շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուի՞ի ցուցակում առկա ստորագրությունների, չօգտագործված կամ/և վնասված քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների քանակի ճշտությունը: Անճշտություն հայտնաբերելու դեպքում, շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուին ուղեկցող հանձնաժողովի անդամները պետք է բացատրագիր գրեն՝ պատճառի մատնանշմամբ: Բացատրագրում արտացոլված տվյալները նախատեսե՛ք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության տվյալներում: Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում գրե՛ք ընտրողների ստորագրությո՜ւ նների թիվը շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուի՞ի ցուցակում, չօգտագործված քվեաթերթիկների թիվը, ինչպես նաև ընտրական տեղամաս քվեատուի՞ր վերադարձնելու ժամանակը:

Ժամը 20:00-ից մինչև քվեատուլիի բացելը

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում նշե՛ք ժամը 20:00-ի դրությամբ հերթում կանգնած ընտրողների քանակը (այսպիսինի գոյության դեպքում):

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 26-րդ և 27-րդ էջերում նշե՛ք ձայները հաշվելու ժամանակ քվեարկության շենքում գտնվող հանձնաժողովի բոլոր անդամների անուն-ազգանունները (նրանց ընտրող/նշանակող սուբյեկտների մատնանշմամբ), ինչպես նաև քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր այլ անձանց անուն-ազգանունները (նրանց ներկայացնող կազմակերպության կամ ընտրական սուբյեկտի մատնանշմամբ) և ստորագրությամբ հաստատել տվե՛ք նրանց:

- ☐ Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում նշե՛ք.
 - ☐ հանձնաժողովի անդամների միջև հաշվողների գործառույթները վիճակահանությամբ բաշխելու արդյունքները,
 - ☐ վիճակահանությամբ որոշված ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչների տվյալները, որոնք հաշվողների հետ մասնակցում են վավեր կամ/և անվավեր քվեաթերթիկների հաշվման գործընթացին,
 - ☐ քվեաթերթիկները հաշվելու գործընթացի վերահսկման համար դիտորդներից որոշված վերահսկողների տվյալները:

Նկատի՛ ունեցե՛ք.

Եթե հանձնաժողովի անդամը կամ/և ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչը հրաժարվում են վիճակահանությամբ որոշված գործառույթի կատարումից, նրա տվյալները պետք է գրանցե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 25-րդ էջում:

- ☐ Հաշվողների կողմից հաշված ընտրողների ստորագրությունների թիվը, ընտրողների գրանցողների կողմից բացատրագրերում նշված տվյալների նախատեսմամբ (այսպիսինի գոյության դեպքում) գրե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-7-րդ էջերում և ցուցադրական արձանագրության մեջ:

- ☐ Առանձին-առանձին փաթեթավորե՛ք ընտրողների միասնական, հատուկ և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուլիի (այսպիսինի գոյության դեպքում) ցուցակների սեղանի տարբերակները, չօգտագործված և վնասված քվեաթերթիկները: Մինչև փաթեթների մեջ տեղավորելը կտրե՛ք չօգտագործված և վնասված քվեաթերթիկների անկյունները:

- ☐ Գրանցե՛ք այն դեպքերի թիվը, որոնք վերաբերում են ընտրողի դեմքի և ներկայացված անձը հաստատող փաստաթղթում/ ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարների միմյանց հետ անհամապատասխանությանը: Նշված տվյալները, ինչպես նաև անձը հաստատող փաստաթղթի ֆոտոպատճենների թիվը գրանցե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 31-րդ էջում: Կնքե՛ք անձը հաստատող փաստաթղթի ֆոտոպատճենը: Կնքված փաթեթի վրա նշե՛ք ընտրական տեղամասի անվանումը և համարը, փաստաթղթերի տեսակը: Կնքման գծի վրա ստորագրե՛ք:

Քվեատուլիը բացելը, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության կազմումը

- ☐ Հաշվողների կողմից հաշված անվավեր քվեաթերթիկների և ընտրական սուբյեկտների կողմից ստացած ձայների քանակը հաշվելուց հետո, հանձնաժողովի նախագահի հետ ստուգե՛ք տվյալների ճշտությունը: Ստացված արդյունքները նշե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-7-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում (այլ ընտրական տեղամասի համար հատկացված անվավեր քվեաթերթիկների քանակը նշվում է միայն քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում):

- Հանձնաժողովի նախագահի հետ համաձայնեցմամբ, լրացրե՛ք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները: Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները կազմելիս՝ պետք է նկատի առնված լինեն ընտրողների գրանցումն իրականացնողների բացատրագրերում (այսպիսին գոյության դեպքում) նշված տվյալները: Հանձնաժողովի բոլոր անդամները պարտավոր են ստորագրել քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները, ինչով հաստատվում է նրանց ներկա գտնվելը ընտրական տեղամասում: Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները պետք է վավերացնեք հանձնաժողովի հատուկ կնիքով:

Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները գրանցե՛ք գրանցամատյանի ելից փաստաթղթերի մասում:

Նկատի՛ ունեցեք. Ազելվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների մեջ գրված տվյալներն ուղղել:

Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները և ուղղման արձանագրությունները կազմելու կարգը տեսե՛ք Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների ուղեցույց հրահանգում՝ Մաս III, Գլուխ III, ենթագլուխ «Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության կազմումը»:

- Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների ֆոտոպատճեն տրամադրելիս (պահանջելու դեպքում)՝ հանձնաժողովի քարտուղարի հետ ստորագրե՛ք և վավերացրե՛ք դրանք հանձնաժողովի հատուկ կնիքով: Տրված ֆոտոպատճենը գրանցե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում: Ֆոտոպատճենը ստացող անձին գործավարության մատյանում ստորագրությամբ հաստատել տվե՛ք ֆոտոպատճենը ստանալը:

Նկատի՛ ունեցեք. Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների/ուղղման արձանագրությունների հետ կապված՝ հանձնաժողովի անդամների բացատրագրերը (այսպիսին գոյության դեպքում), պահանջի հիման վրա տրվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից, պահանջելուց հետո, 2-օրյա ժամկետում:

- Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություններ կազմելուց և ֆոտոպատճեններ տրամադրելուց հետո փակե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը և գրանցամատյանը, հաստատե՛ք Ձեր և հանձնաժողովի նախագահի ստորագրություններով, ինչից հետո դրանք վավերացրե՛ք տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիքով:

Նկատի՛ ունեցեք.

Գրանցամատյանում և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 21-րդ-24-րդ էջերում պետք է գրանցեք քվեարկության օրվա բոլոր մտից դիմումները/բողոքները և դիմումատուին/բողոքարկողին տեղեկանք տրամադրեք, որում նշվում է դիմումը/բողոքը ընդունելու ամսաթիվը, ժամը և գրանցման համարը: Տեղեկանքը պետք է վավերացնեք ստորագրությամբ:

Քվեարկության օրվա դիմումի/բողոքի հետ կապված՝ հանձնաժողովի քարտուղարի կողմից իրականացվելիք լիազորությունները մանրամասն տեսե՛ք Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների ուղեցույց հրահանգի IV մասում:

Հանձնաժողովի՝ ընտրողների հոսքը կարգավորող անդամի գործառույթները

- Կարգավորե՞ք ընտրական տեղամաս մտած ընտրողների հոսքը:
- Ընտրողին խնդրե՞ք ներկայացնել Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հաստատող վկայականը կամ Վրաստանի քաղաքացու անձնագիրը:
- Ուլտրամանուշակագույն լապտերով ստուգե՞ք, թե չունի արդյոք ընտրողը նշմարում, և, երբ կհամոզվեք, որ ընտրողը չունի նշմարում, նրան տվե՞ք քվեարկությանը մասնակցելու իրավունք:
- Հետևե՞ք՝ քանի ընտրող է կանգնած ընտրողի համար հատկացված գրանցման սեղանի մոտ: Եթե գրանցման սեղանի մոտ երկուսից ավելի ընտրող կա կանգնած, ժամանակավորապես դանդաղեցրե՞ք քվեարկության շենք հերթական ընտրողի մոտքը:
- Ընտրողին ուղղորդե՞ք դեպի այն գրանցման սեղանը, որին պատկանում է ընտրողների ցուցակում ընդգրկված՝ նրա ազգանվան առաջին տառը:

Նկատի՝ ունեցեք.

- ✓ Եթե ընտրողը չունի Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հաստատող վկայական կամ Վրաստանի քաղաքացու անձնագիր, բացատրե՞ք, որ նա չի կարող մասնակցել քվեարկությանը, և խնդրե՞ք լքել ընտրական տեղամասը:
- ✓ Եթե ուլտրամանուշակագույն լապտերով նշմարումը ստուգելիս պարզվի, որ ընտրողն արդեն ունի նշմարում, նրան արգելվում է մասնակցել քվեարկությանը: Ընտրողի ով լինելը տեղեկացրե՞ք հանձնաժողովի նախագահին: Ընտրողին խնդրե՞ք լքել ընտրական տեղամասը:
- ✓ Այն ընտրողը, որը «Ֆիզիկական վիճակի», մասնավորապես, վերին վերջավորություններ չունենալու պատճառով չի կարողանում ինքնուրույն իրականացնել քվեարկության ընթացակարգերը, չի անցնում նշմարման ստուգման և նշմարման ընթացակարգերը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №6

Հանձնաժողովի՝ ընտրողների գրանցումն իրականացնող անդամի գործառույթները

- Ընտրողին խնդրե՛ք ներկայացնել. Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հաստատող վկայականը կամ Վրաստանի քաղաքացու անձնագիրը:
- Ստուգե՛ք, թե ընդգրկված է արդյոք ընտրողը ընտրողների միասնական կամ հատուկ ցուցակի մեջ, և համեմատե՛ք ընտրողի անձնական համարը ընտրողների ցուցակում առկա համարի հետ:
- Ստուգե՛ք ներկայացված փաստաթղթում առկա ընտրողի հաշվառման տվյալների և ընտրողների ցուցակում ընդգրկված տվյալների համապատասխանությունը:

Նկատի՝ ունեցե՛ք.

- ✓ Ընտրողը քվեարկությանը մասնակցում է, եթե ընտրողների համապատասխան ցուցակում Վրաստանի քաղաքացու անձնական համարի, սեռի և լուսանկարի հետ մեկտեղ, ամբողջությամբ համապատասխանում են ցուցակում առկա տվյալներից (անուն, ազգանուն, ծննդյան ամիս, ամսաթիվ, տարեթիվ, հասցե) գոնե երեքը:
- ✓ Եթե ընտրողի դեմքը և ներկայացված անձը հաստատող փաստաթղթում կամ ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարը միմյանց անհամապատասխան համարեք, տվյալ անհամապատասխանությունը հաստատելու հարցով դիմե՛ք հանձնաժողովի նախագահին և սպասե՛ք նրա ցուցումներին: Եթե հանձնաժողովի նախագահը չի հաստատի անհամապատասխանությունը, իրավունք ունեք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում նշել Ձեր առանձնահատուկ կարծիքը, ինչը հանձնաժողովի քարտուղարի հետ հաստատում եք ստորագրություններով: Անկախ ընտրողի դեմքը և ներկայացված անձը հաստատող փաստաթղթում/ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարը անհամապատասխան համարելուց, ընտրողը մասնակցում է քվեարկությանը:

- Ընտրողին արե՛ք նշմարում աջ ձեռքի բթամատի կամ ցուցամատի եղունգի վրա, եթե տվյալ գործողության կատարումն անհնար է՝ աջ ձեռքի մյուս մատների վրա, եթե դա ևս անհնար է, նույն կարգով՝ ձախ ձեռքի վրա:

Նկատի՝ ունեցե՛ք. Նշմարման ընթացակարգ անցնելուց հրաժարվելու դեպքում, ընտրողն իրավունք չունի մասնակցելու քվեարկությանը, և նրան չի տրամադրվում քվեաթերթիկ:

- Ստորագրե՛ք ընտրողների միասնական ցուցակի համապատասխան սյունակում, ընտրողի ազգանվան երկայնքով:
- Խնդրե՛ք ընտրողին ընտրացուցակում իր ազգանվան երկայնքով ստորագրությամբ հաստատել քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ ստանալը:

Նկատի՝ ունեցե՛ք. Եթե քվեարկության ընթացքում պարզվի, որ ընտրողը ընտրացուցակում ստորագրել է այլ ընտրողի ազգանվան դիմաց գտնվող սյունակում, նման դեպքում ընտրողին, որի ազգանվան դիմաց արձանագրված է ստորագրությունը, պետք է ցուցում տաք ստորագրելու նույն սյունակում: Միևնույն ժամանակ, նշվածի վերաբերյալ պետք է բացատրագիր գրեք (ընտրողի անվան, ազգանվան և ցուցակում նրա հերթական համարի մատնանշմամբ):

- Զվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ տրամադրելիս՝ ստորագրե՛ք դրա դարձերեսին համապատասխան սյունակում և հաստատե՛ք գրանցում իրականացնողի կնիքով:

- Ընտրողին փոխանցել Ձեր կողմից ստորագրված և գրանցումն իրականացնողի կնիքով վավերացված քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները:
Նկատի՝ ունեցեք. Եթե Դուք կամ ընտրողը վնասեք քվեաթերթիկը, այդ մասին անհապաղ տեղեկացրե՛ք հանձնաժողովի նախագահին և ընտրողին փոխանցե՛ք Նոր (Ձեր կողմից ստորագրված և գրանցումն իրականացնողի կնիքով վավերացված) քվեաթերթիկ/ քվեաթերթիկներ:
- Ուղղորդե՛ք ընտրողին, որ մտնի քվեախցիկ:

Նկատի՝ ունեցեք

- ✓ Այն ընտրողը, որը ֆիզիկական վիճակի, մասնավորապես, վերին վերջավորություններ չունենալու պատճառով չի կարողանում ինքնուրույն իրականացնել քվեարկության ընթացակարգերը, չի անցնում նշմարման ընթացակարգը: Ընտրողին քվեաթերթիկ փոխանցելիս՝ ընտրողների միասնական ցուցակի «Ընտրողի ստորագրություն» սյունակում պետք է անեք «ֆիզիկական վիճակ» գրառումը և հաստատեք ստորագրությամբ:
- ✓ Երաշխավորվում է, որ ժամը 10:00-ին, 12:00-ին, 15:00- ին և 17:00-ին, առանց քվեարկության գործընթացին խանգարելու, հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ վերահաշվեք ընտրողների ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունների, Ձեր կողմից տրված ընտրական քվեաթերթիկների քանակները և հանձնաժողովի նախագահին փոխանցված վնասված քվեաթերթիկների քանակը և տվյալները տեղեկացնեք հանձնաժողովի նախագահին: Տրված քվեաթերթիկների թիվը կարելի է որոշել հանձնաժողովի նախագահից ստացած քվեաթերթիկների թիվը ընտրողների գրանցում իրականացնողի մոտ մնացած քվեաթերթիկների հետ համեմատելով:
 Եթե տվյալների միջև տարբերություն հայտնաբերվի, անհապաղորեն պետք է բացատրագիր գրեք, պատճառի մատնանշմամբ: Քվեարկությունն ավարտվելուց հետո, հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ, կրկին պետք է վերստուգեք տվյալների ճշգրտությունը:
 Վերնոշյալ տվյալների ճշտության վերստուգումը պետք է իրականացնեք նաև ընտրողների գրանցում իրականացնողի գործառույթի ժամանակավոր փոխանցման դեպքում:
- ✓ Այն ընտրողը, որին միասնական ցուցակում շնորհված է «գտնվում է արտասահմանում» կամ «հյուպատոսական հաշվառման է» կարգավիճակ, քվեարկությանը մասնակցում է ընդհանուր կարգով:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №7

Հանձնաժողովի՝ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի տանող անդամի գործառույթները

- Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի միջոցով քվեարկության ընթացակարգը սկսվում է քվեարկության օրվա ժամը 9-ից և ավարտվում է ժամը 19-ին:
- Քվեարկության օրվա ժամը 9-ից հանձնաժողովի նախագահը Ձեզ պետք է փոխանցի.
 - ✓ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ցուցակը,
 - ✓ ընտրողների գրանցումն իրականացնողի ստորագրությամբ և գրանցումն իրականացնողի կնիքով վավերացված անհրաժեշտ քանակությամբ համապատասխան տեսակի քվեաթերթիկներ,
 - ✓ հատուկ ծրարներ (շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ցուցակում առկա ընտրողներին համապատասխան),
 - ✓ կնքված շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկը, որում պետք է զետեղված լինի ստուգողական թերթը,
 - ✓ շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ճեղքի համար հատկացված կնիքը (տեղափոխվող քվեատուկը կնքվում է շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկով ընտրությունն ավարտվելուց հետո):
- Ընտրողին մոտենալիս խնդրե՛ք նրան ներկայացնել Վրաստանի քաղաքացու ինքնությունը հաստատող վկայականը կամ Վրաստանի քաղաքացու անձնագիրը:
- Համեմատե՛ք ընտրողի անձնական համարը շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ցուցակում ընդգրկված անձնական համարի հետ:
- Ստուգե՛ք ներկայացված անձը հաստատող փաստաթղթում նշված ընտրողի գրանցման տվյալների և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ցուցակում առկա տվյալների համապատասխանությունը:

Նկատի՝ ունեցե՛ք. Եթե ընտրողների համապատասխան ցուցակում Վրաստանի քաղաքացու անձնական համարի, սեռի և լուսանկարի հետ մեկտեղ, ամբողջությամբ համապատասխանում են ցուցակում առկա տվյալներից (անուն, ազգանուն, ծննդյան ամիս, ամսաթիվ, տարեթիվ, հասցե) գոնե երեքը, ընտրողը մասնակցում է քվեարկությանը:

- Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ցուցակում ստորագրությամբ վավերացրե՛ք քվեաթերթիկ/քվեաթերթիկներ տրամադրելը:
- Խնդրե՛ք ընտրողին շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուկի ցուցակում իր ազգանվան երկայնքով ստորագրությամբ հավաստել քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները ստանալը:

Նկատի՝ ունեցե՛ք. Եթե քվեարկության ընթացքում պարզվի, որ ընտրողը ընտրացուցակում ստորագրել է այլ ընտրողի ազգանվան դիմաց գտնվող սյունակում, նման դեպքում ընտրողին, որի ազգանվան դիմաց արձանագրված է ստորագրությունը, պետք է ցուցում տաք ստորագրելու նույն սյունակում: Միևնույն ժամանակ, նշվածի վերաբերյալ պետք է բացատրագիր գրեք (ընտրողի անվան և ազգանվան և ցուցակում նրա հերթական համարի մատնանշմամբ):

- Ընտրողին փոխանցել, ընտրողների գրանցումն իրականացնողի ստորագրությամբ և գրանցումն իրականացնողի կնիքով վավերացված, ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները:
- Ընտրողի կողմից քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները լրացնելուց հետո, նրան մատնաշեղք, որ վերցնի հատուկ ծրարը և նրա մեջ գետեղի ծալված քվեաթերթիկները:
- Ընտրողին խնդրել ծրարը գցել շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփի մեջ:
- Զվեարկության ավարտից հետո շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ճեղքն այնպես կնքել, որ անհնար լինի, առանց կնիքը վնասելու, այն բացել:
- Ոչ ուշ, քան մինչև քվեարկության օրվա ժամը 20-ը շրջիկ (տեղափոխվող) ընտրական քվեատուփը վերադարձրել ընտրական տեղամաս:
- Զվեարկության շենք վերադառնալուց հետո, հանձնաժողովի քարտուղարին փոխանցել չօգտագործված/վնասված քվեաթերթիկները, հատուկ ծրարները և հանձնաժողովի անդամների բացատրագրերը (այսպիսինի գոյության դեպքում):

Նկատի՝ ունեցեք.

- ✓ Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկությանը մասնակցող ընտրողների հանդեպ չի կիրառվում նշմարում:
- ✓ «Ֆիզիկական վիճակի» պատճառով ընտրողի կողմից շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի միջոցով քվեարկության դեպքում, շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի «Ընտրողի ստորագրություն» սյունակում արե՛ք գրառում՝ «Ֆիզիկական վիճակ» և նշվածը հավաստե՛ք ստորագրությամբ:
- ✓ «Ֆիզիկական վիճակ» ունեցող ընտրողի (նաև այն ընտրողի, որն ինքնուրույն չի կարող լրացնել քվեաթերթիկը) փոխարեն, նրա ներկայությամբ, քվեաթերթիկը լրացնում, հատուկ ծրարի մեջ է գետեղում և ծրարը շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի մեջ գցում նրա կողմից ընտրված անձը (բացառությամբ ընտրական հանձնաժողովի անդամի, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցչի, մամուլի և զանգվածային լրատվության այլ միջոցների ներկայացուցչի և դիտորդի):
- ✓ Եթե խախտվել է շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի կնիքի ամբողջականությունը, այդ մասին անհապաղորեն տեղեկացրե՛ք հանձնաժողովի նախագահին, կազմե՛ք բացատրագիր՝ պատճառի նշմամբ և ստորագրել տվե՛ք ուղեկցող անձանց:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ №8

Հանձնաժողովի՝ քվեատուվի և հատուկ ծրարները հսկող անդամի գործառույթները

- Մշտապես պետք է գտնվեք ընտրական քվեատուվի մոտ:
- Պետք է վերահսկեք ընտրական քվեատուվի և հատուկ ծրարները:
- Պետք է փակ պահեք ընտրական քվեատուվի մեջ հատուկ ծրարը գցելու ճեղքը:
- Ընտրողին, քվեախցիկից դուրս գալուց հետո, պետք է ցուցում տաք, որ առանձին դրված սեղանից ինքնուրույն վերցնի մեկ հատուկ ծրար և նրա մեջ զետեղի ծավալած քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները:
- Նրանից հետո, երբ վստահ կլինեք, որ ընտրողի ձեռքին միայն մեկ հատուկ ծրար կա, պետք է բացեք քվեատուվի ճեղքը և ընտրողին ցուցում տաք, որ հատուկ ծրարը գցի ընտրական քվեատուվի մեջ:
- Հատուկ ծրարը ընտրական քվեատուվի մեջ գցելուց հետո խնդրե՛ք ընտրողին ազատել ընտրական տեղամասը:

Նկատի՝ ունեցեք.

- ✓ Միայն ընտրողն ունի քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները հատուկ ծրարի մեջ զետեղելու իրավունք: Բացառություն է «Ֆիզիկական վիճակ» ունեցող ընտրողը, որի փոխարեն նրա ներկայությամբ քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները հատուկ ծրարի մեջ է զետեղում և ծրարը քվեատուվի մեջ գցում նրա կողմից ընտրված անձը, որն օգնում է նրան քվեախցիկում լրացնել քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները:
- ✓ Թույլ չի տրվում ընտրական քվեատուվին միաժամանակ մեկից ավելի ընտրողի մոտենալը:
- ✓ Ընտրական հանձնաժողովի անդամն իրավունք չունի բացել լրացված քվեաթերթիկը:
- ✓ Մինչև ընտրողի կողմից քվեաթերթիկը հատուկ ծրարի մեջ զետեղելը՝ իրավունք ունեք նրանից պահանջել՝ Ձեզ ցույց տալ, որ ձեռքում սահմանված քանակությամբ քվեաթերթիկ (այնպես, որ չխախտվի քվեարկության գաղտնիությունը) և մեկ հատուկ ծրար կա: Ընտրողը պարտավոր է կատարել այդ պահանջը:

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԱՀԱՆՈՒՄԸ ԵՎ ՏԵՍԱՆԿԱՐԱՀԱՆՈՒՄԸ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍՈՒՄ

(Պատրաստվել է Վրաստանի Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի 2012 թվականի սեպտեմբերի 24-ի №42/2012 որոշման համաձայն)

I

Քվեարկության օրը, ընտրական տեղամասը բացվելուց (առավոտյան ժամը 7:00) մինչև տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կողմից քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները կազմելն ընկած ժամանակամիջոցը ներառյալ

Քվեարկության գաղտնիության ապահովման նպատակով թույլ չի տրվում.

- ▶ լուսանկարահանել և տեսանկարահանել քվեախցիկը, որպեսզի հայտնի չդառնա ընտրողի ընտրությունը,
- ▶ լուսանկարահանել ընտրողների ցուցակների ընտրական հանձնաժողովի համար հատկացված (սեղանի) տարբերակը և այլ այնպիսի տեղեկատվություն կամ նյութ, որը Վրաստանի Ընտրական օրենսդրությամբ չի պատկանում հանրային տեղեկատվությունների թվին:

Քվեարկության գործընթացի անխափան ընթացքի ապահովման նպատակով.

- ▶ քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց հետ հարցազրույցը թույլ է տրվում ձայնագրել միայն քվեարկության շենքից դուրս,
- ▶ ընտրական հանձնաժողովի անդամները հարցազրույց պետք է տան առանց քվեարկության գործընթացում իրենց պարտականությունների կատարմանը խոչընդոտելու:

Քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեն.

- ▶ ընտրողը՝ քվեարկելու համար անհրաժեշտ ժամանակի ընթացքում,
- ▶ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները և վերադաս ընտրական հանձնաժողովի անդամները/ներկայացուցիչները,
- ▶ ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչները համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում (միևնույն ընտրական սուբյեկտի ոչ ավելի, քան 1 ներկայացուցիչ),
- ▶ համապատասխան ընտրական տեղամասում հավատարմագրված լրատվամիջոցների ներկայացուցիչները (միևնույն մամուլի և զանգվածային լրատվության այլ միջոցի ոչ ավելի, քան 2 ներկայացուցիչ),
- ▶ համապատասխան ընտրական տեղամասում գրանցված տեղական դիտորդ կազմակերպության դիտորդները (միևնույն տեղական դիտորդ կազմակերպության ոչ ավելի, քան 1 դիտորդ),
- ▶ ԿԸՀ-ում գրանցված միջազգային կազմակերպության դիտորդները (միևնույն միջազգային կազմակերպության ոչ ավելի, քան 2 դիտորդ) (նրանց հետ կարող է լինել թարգմանիչ):

II

Զվեարկության օրը առավոտյան ժամը 7-ից մինչև ընտրական տեղամաս առաջին ընտրողի գալը և ընտրատեղամասում վերջին ընտրողի թվեարկությանը հաջորդող ժամանակամիջոցից թվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները կազմելու ժամանակամիջոցը ներառյալ:

Ընտրական գործընթացի թափանցիկության ապահովման նպատակով.

Զվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք կարող են լուսանկարահանում և տեսանկարահանում իրականացնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից հատուկ տրամադրված տեղից, որտեղից երևում է ընտրական գործընթացը:

III

Զվեարկության օրը ընտրական տեղամաս առաջին ընտրողի գալուց մինչև վերջին ընտրողի կողմից ձայն տալն ընկած ժամանակահատվածում

Ընտրական գործընթացի թափանցիկության ապահովման նպատակով.

- ▶ Զվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք կարող են առանց խոչընդոտի նկարահանել ընտրական տեղամասերում թվեարկության գործընթացն այն ժամանակահատվածում, երբ ձայն են տալիս բարձր հասարակական հետաքրքրություն վայելող ընտրողները (քաղաքական պաշտոնեական անձինք, ընտրական սուբյեկտների և քաղաքական միավորումների ղեկավարները, կրոնական առաջնորդները), որից հետո լուսանկարահանող և տեսանկարահանող սարքերը պետք է դուրս տարվեն թվեարկության շենքից:
- ▶ Մամուլի և զանգվածային այլ լրատվության միջոցներով միջոցն իրավունք ունի ընտրական տեղամասում թվեարկության գործընթացի ժամանակ լուսանկարահանում և տեսանկարահանում կատարել մեկ անգամ, ոչ ավելի, քան 10 րոպե, ցանկացած տեղից, թվեարկության գաղտնիության ապահովմամբ:
- ▶ Զվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք (այդ թվում լրատվամիջոցների ներկայացուցիչները, որոնք ցանկանում են լուսանկարահանում և տեսանկարահանում իրականացնել 10 րոպեից ավել ժամանակահատվածի ընթացքում) կարող են թվեարկության օրն ամբողջ օրվա ընթացքում լուսանկարահանում և տեսանկարահանում իրականացնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից հատուկ առանձնացված տեղում տեղադրված ստացիոնար ֆոտոտեսանկարահանող սարքի միջոցով: Այս տեղից պետք է երևա ընտրական քվեատուփը:

ԱՐՁԱԳԱՆՔ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԻՆ

Լուսանկարահանում և տեսանկարահանում իրականացնելու կանոնները խախտելու դեպքում, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը ձայների մեծամասնությամբ որոշում է կայացնում՝ համապատասխան անձին թվեարկության շենքից վտարելու մասին:

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 20 evenly spaced horizontal grey lines across the entire width of the page, typical of notebook or legal stationery. There are no margins, text, or other markings present.